PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 255 PENKTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 26, 1938, TORONTO, ONTARIO METAI VII

Japonai, Nepajėgę Nugalėti Kinų Armotom, Nuodingom Dujom Sunaikino Du Pulku

NAZIAI PRIVERTĖ NUSIŽUDYTI 60,000 VAIKUČIŲ GELBĖTOJĄ

VIENA, Austrija. — Profesorius Knoepfolmacher, pagarsėjęs Vienos vaikų gydytojas, rastas nusižudęs.

Prieš nusižudymą jis parašė sekantį laiškutį: "Aš išgelbėjau 60,000 vaikučių, bet dabar turiu pats pranykti."

Profesorius Knoepfolmacher buvo nazių persekiojamas už tai, kad jis žydas. Matomai bijodamas patekti į nazių rankas jis atėmė sau gyvybę.

IŠ DVIEJŲ PULKŲ LIKĘ GYVI TIKTAI DU KAREIVIAI

Po Baisios Dujų Atakos Paėmę Juichang Miestą

SHANGHAI, Rugpiūčio 25.— Iš Nanchang atėję žinios sako, kad vakar japonai padarė baisią nuodingų dujų ataką Yangtse upės klonyje, netoli Juichang miesto, ir išnuodijo ištisus du kinų pulkus. Iš abiejų pulkų gyvais išlikę tiktai du kinų kareiviai.

Juichang miesto apylinkės buvo strateginė kinų pasipriešinimo vieta sulaikymui japonų žygio lingui Hankowo.

Kinų vyriausybė pripažįsta, kad Juichang pavojuje. O japonų armijos vadovybė paduoda, kad išmušus kinus, tai yra išnuodijus tuos du pulkus, jiems pavykę užimti šį strateginį miestą ir toliau pasivaryti linkui Hankowo. Tačiau Hankowo užėmimas japonais yra baisiai sunkus, nes Kinijos laikraščiai rašo, kad laikinosios sostinės gynimui Kinijos vyriausybė sumobilizavo milijoną kareivių ir 200,000 civilių gyventojų.

Taip pat rytinėj Kiangsu provincijoj, kurioj randasi ir Shanghajus su Nankingu, kinų kariuomenė palei Lunghai geležinkelį pasivarė 20 mylių pirmyn ir atkariavo penkis miestelius.

Kinijos-Amerikos linijos keleivinio orlaivio užpuolimas ir sunaikinimas užsienio atstovų sferose irgi išsaukė didelį alarmą. Į katastrofos vietą iš Kantono išplaukė Anglijos karinis laivas. Taip pat ir Jungtinių Valstijų atstovai veda skubų tyrinėjimą, ar su orlaiviu nežuvo koks nors amerikietis ir ar su tuo užpuolimu nebuvo sulaužytos amerikiečių teisės. Jeigu taip, tai Jungtinių Valstijų atstovai įteiks japonams kuogrečiausią protestą, kuris galimai galėsiąs išsivystyti į pavojingą tarptautinį krizį.

Anglija Prašysianti Franką Persvarstyti "Savanorių" Klausimą

LONDONAS, Rugpiūčio 24.— Generolo Franko atsakymu nepasitenkinusi Anglijos valdžia, galimai, mandagiai prašys Franką, kad jis persvarstytų praeitos sąvaitės pabaigoj duotą Anglijai atsakymą ir pirm "savanorių" išvežimo iš Ispanijos nereikalautų kariaujančios šalies teisių.

Užsieniniai žurnalistai ir diplomatai sako, kad Anglijos politika valdžią privedus prie to, jog jai kito kelio nelikę, kaip tik kreiptis į tą fašistą nusiėmus kepurę prašyti: "Ar suprantate, ką jūs pareiškimas reiškia? Jei loska persvarstykite iš naujo!"

O iki prisitaikys prie Franko su tuo maldavimu, tai Anglijos diplomatams būsią daug darbo. Tam tikslui jau darbuojasi "taikos patrijarchas," nesikišimo komiteto pirmininkas Plymounth. Jis turėjo diplomatinius pasikalbėjimus su Francijos, Vokietijos, Italijos, Portugalijos ir Sovietų Sąjungos atstovais.

Francijos ir Sovietų pasiuntiniai nesikišimo komiteto klausimu asmeniškai daug ką nesakę, bet sutikę greitam nesikišimo komiteto sušaukimui, o Italijos, Vokietijos ir Portugalijos atstovai reikalavo priimti Franko reikalavimus. Tai ta pati istorija ir ta pati nesikišimo komitetą sudarančių šalių linija, kuri buvo pakartota keletą kartų.

Taigi išrodo, kad nežiūrint paskutinio Franko atsakymo, kuriam suformuoti užtruko septynios sąvaitės, Anglija vėl duos Frankui kitą užklausimą ir lauks kitas septynias sąvaites iki gaus atsakymą. Tuomet jei nebus kitos išeities, šauks nesikišimo komitetą, arba vėl reikalaus pasiaiškinimo.

FAŠISTAI PER DVI DIENAS SUŠAUDĖ 60 BELAISVIŲ

LONDONAS, Rugpiūčio 24.— Neoficialiai patirta, kad Anglijos užsienio reikalų ministeris Halifaksas įteikė Ispanijos fašistinei valdžiai vieną iš griežčiausių protestų del per paskutines dvi dienas šušaudymo 60 belaisvių.

Taip pat yra žinių, kad to sąryšyje Seras Chetwode išvyko į Toulouse, pietinėj Francijoj, į vyriausią Anglijos humanitarinę misiją ir darys žygius iškeisti pas Franką esamus belaisvius.

Ar tie belaisviai buvo ispanai, ar tarptautiniai kovotojai, apie tai nieko nesakoma, tačiau iš protesto galima spręsti, kad turėjo būti Anglijos pavaldiniai.

UŽ NEPASISEKIMUS GAVO KULKĄ

HENDAYE, Rugpiūčio 24. — Havaso pranešimu, šiandien Burgoje sušaudytas fašistinės kavalerijos majoras Jose Balve. Jį nuteisė mirti fašistiniai generolai del to, kad Ebro fronte per silpnai kariavo prieš lojalistus— neišvystė jam pavesto atlikti didelio mūšio.

Fašistai Dar Atakuoja Ebro ir Tagus Frontuose

HENDAYE, Rugpiūčio 24. — Vakar pranešė fašistai, kad jiems pavykę pasivaryti pirmyn Ebro ir Tagus ūpių frontuose. Šiandieninės žinios sako, kad nežiūrint fašistų atakų, lojalistų kariuomenė pilnai kontroliuoja pietinėj Katalonijoj vakarinį Ebro upės krantą.

Vyriausybininkai pripažįsta, kad orlaiviai, tankai ir artilerija suteikė fašistams progą pažengti pirmyn, bet tas daug jiems kainavo, o nepadarė pakaitų vyriausiose lojalistų linijose. Fašistams pateko pirmiau niekieno žemėje buvęs Villalba kaimas, bet prie Villalba esanti į rytus kalnai, Gandesa-Mara vieškelis yra stiprioj lojalistų kontrolėj.

Vakar įvyko didelė oro kova prie Pandos kalno. Ebro fronte. Šį kartą irgi viršenybę paėmė lojalistų orlaivynas, numušdamas 16 vokiškų ir itališkų orlaivių, o iš savo eilių nustodadams tiktai vieną.

Smarkios kovos tęsiasi prie Tagus upės, 90 mylių nuo Madrido į pietvakarius. Fašistai giriasi, kad šiame fronte per tris dienas paėmę 309 ketvirtaines mylias teritorijos. Pirmesnėmis lojalistų žiniomis, šiame fronte fašistai sumušti.

NACIONALĘ KANADOS PARODĄ ATIDARYS PENKTADIENĮ

Toronto, Rugp. 25.—Rytoj bus atidaryta kasmetinė Kanados nacionalė paroda. O šį vakarą, dominijų sekretorius, lordas Stanley atidarys naujai pastatytą "Suvienytos Karalystės" pavilijoną ir valdžios pavilijone anglišką skyrių.

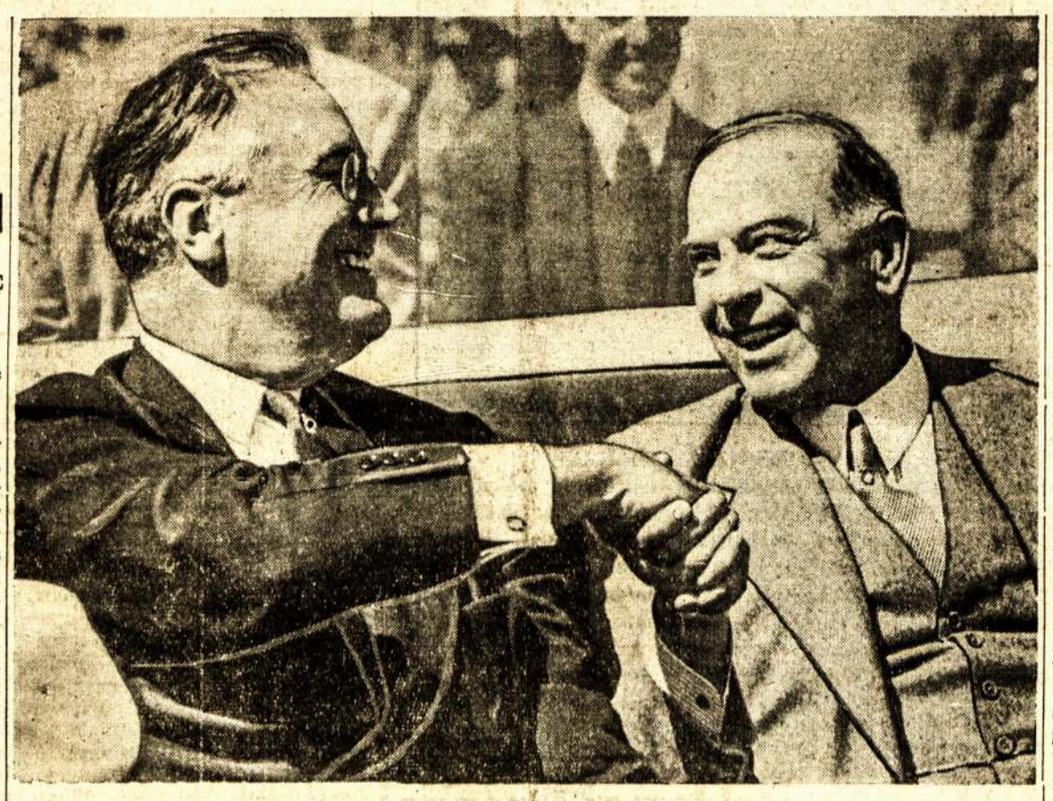

DVIEJŲ ŠALIŲ VADAI SVEIKINASI

Rugpiūčio 18 dieną įvyko atidarymas "Tarptautinio Mažo Tilto," kuris skaitomas trumpiausiu tarptautiniu tiltu visame pasaulyje. Jis pastatytas ant Kanados ir Suvienytų Valstijų rubežiaus Tūkstančio salų rajone ir jeina į Tūkstančio salų tiltų sistemą, susidedančią iš kelių tiltų, bendrai sudarančių apie 9 mylias kelio, įskaitant ir tarputiltes. Ant vidurio "Mažo Tarptautinio Tilto" skersai eina vieno aštundalio colio geltona bronzinė juosta, kuri reiškia rubežių. Virš šios juostos buvo pakabinta popierinė juosta, kurią prezidentas Rooseveltas ir ministeris pirmininkas King, laikydami vienas žirkles, perkirpo ir tokiu būdu tiltą atidarė. Šiame paveiksle matomi prezidentas Rooseveltas ir ministeris King, besisveikinant ir reiškiant tarptautinį solidarumą. Prezidentas Rooseveltas pareiškė, kad Suvienytų Valstijų žmonės nestovės nuošaliai, jei Kanada bus užpulta kitos imperijos.

Pažangūs Winnipego Miesto Valdybos Nariai Smarkiai Susikirto su Turčių Klasės Gynėjais

Reakcionieriams Pavyko Atimti iš 8,500 Žmonių Balsavimo Teises

POLICIJA DALYVAVO MITINGE, KAD NEKALBĖTŲ APIE "REVOLIUCIJĄ"

MONTREAL, Que.—Į Jaunimo Komiteto posėdį, sušauktą diskusavimui bendro katalikų, liberalų ir konservativų veikimo ir planų priėmimui Anglijos jaunimo delegacijos, atėjo "raudono skvado" detektivai ir buvo per visą posėdį. Jie posėdininkams paaiškino, jog juos viršininkas atsiuntė žiūrėti, kad nebūtų kalbama apie "revoliuciją."

NENORI DUOTI NAZIAMS PRIESAIKĄ

BERLYNAS. — Penkiolikai šimtų evangelikų bažnyčios pastorių, kurie prieš tūlą laiką Prūsijoj atsisakė priimti valstybinę priesaiką, įsakyta prisiekti iki rugsėjo 30 dienai. Jie turėjo prisiekti iki liepos 31 dienai, bet nesutikus laikas buvo pratęstas net du kartu. Paskutinis patvarkymas esąs galutinas.

"BET TIE ŽMONĖS IŠBUDAVOJO KANADĄ," SAKO MAJORAS QUEEN

Reikalinga Daugiau Pažangių Narių Valdyboj

WINNIPEG, Man. — Pereitą pirmadienį Winnipego miesto valdyboj įvyko istorinis pažangių atstovų susikirtimas su reakcionieriais.

Kova tęsėsi virš keturių valandų laiko.

Pirmiausia pažangūs atstovai susikirto su reakcionieriais namų statymo klausimu, kuomet aldermanas Penner įnešė sumanymą lotus, vertus iki $500 ir esančius ant rezidencinių gatvių, norintiems namus pasistatyti atiduoti už $50.00. Jį palaikė kiti pažangūs nariai.

Reakcionieriams tas labai nepatiko. Visi stojo griežton kovon. Ir jie laimėjo. Kuomet sumanymas buvo paleistas ant balsavimo, prieš balsavo 10, o už tik 7.

Dar didesnis susikirtimas įvyko kuomet aldermanas Penner įnešė pasiūlymą grąžinti balsavimo teises ir tiems, kurie renduoja tik po vieną kambarį.

Reakcionieriai valdybos nariai, turčių gynėjai, prieš tai stojo piestu.

Forkinas, komunistų aldermanas, atremdamas reakcionierius, nurodinėjo, kad teisėjo Whitla sprendimas, jog vieną kambarį renduoją piliečiai negali balsuoti, liečia daugiausia jaunus žmones, tik apsivedusius.

Kuomet reakcionieriai pasidarė dar agresyviškesni, pats miesto majoras Queen apleido pirmininko vietą ir stojo ginti Pennerro pasiūlymą.

"Aš jaučiu mano pareiga tą sumanymą paremti," jis pareiškė. "Aš turiu žinių, jog yra 8,500 žmonių, kuriems tuo teisėjo patvarkymu bus atimtos balsavimo teisės. Gi tie žmonės sunkiai dirbo budavojimui šios šalies. Mes atėmėm iš jų darbus, išvijom juos iš namų su mokesčiais, o dabar norime atimti balsavimo teises."

Reakcionierių nesuminkštino nei majoro kalba. Kuomet pasiūlymas buvo balsuojamas, prieš balsavo 10, o už 7.

Tokiu būdu 8,500 Winnipego piliečių šiemet neturės teisės dalyvauti miesto valdybos rinkimuose.

Šiuo tų atstovų elgėsiu žmonės pasipiktinę ir kalba, kad ateinančiuos rinkimuos reikia juos prašalinti, o jų vieton pastatyti pažangius.

SOVIETŲ ATLETĖS

Sovietų Sąjungos sostinėj Maskvoj nesenai įvyko sporto paradas, kuriame dalyvavo 35,000 atletų. Paveiksle matome grupę jaunų atlečių, sveikinančių draugą Staliną, kaipo vadą tos partijos, kurios vadovybėje S.S.R.S. darbo žmonės, o ypatingai jauni, budavoja laimingą gyvenimą.

PERKA KANUOLES APSIGYNIMUI NUO SAVO METALO

OSHAWA, Ont.—Kalbėdamas masiniame mitinge pereitą pirmadienį, J. H. Unwin, Social Credit veikėjas Albertos provincijoj, pareiškė, kad Kanados valdžia perka kanuoles ir stato Pacifiko pakrašty, kad apsiginti nuo savo metalo, kurį japonai Kanadoj pirko ir pavertę į granatas žada Kanadon pasiųsti iš kanuolių ir orlaivių.

Taipgi jis nurodė, kad Kanadoj užviešpataus finansinė diktatūra, jei federalė valdžia nedės pastangų išrišti nedarbo ir kitas problemas.

Ragina Heburno ir Duplesio Opozicijos Švento Lauryno Upės Projektui Nepaisyti

SAKO PROJEKTAS ŽADA 50,000 KANADOS DARBININKŲ DARBĄ

Finansinių Obligacijų Iš Kanados Projektas Nereikalauja

OTTAWA, Ont. — Čia plačiai kalbama, kad ministeris pirmininkas King gaunąs daug raginimų Hepburno ir Duplesio opozicijos švento Lauryno upės projektui visai nepaisyti ir nuvykus į Washingtoną pasirašyti.

Tuo pačiu laiku yra manoma, kad ministeris pirmininkas King tą projektą pasirašys, nežiūrint visų kliūčių iš opozicionierių pusės. Mat švento Lauryno upės gilinimo ir elektros stočių statymo projektas Kanadai žada daug gero.

Pirmoj vietoj, jis suteiktų 10,000 Kanados darbininkų darbo prie upės gilinimo darbų. Prie to, gaminimas medžiagos del kanalo statybos suteiktų darbo dar del kelių desėtkų tūkstančių darbininkų. Bendrai imant, projektas duotų darbo kokiems 5-7 metams darbo del 50,000 darbininkų.

Antra, būtų galima labai pigiai pasigaminti 1,100,000 arklių jėgos elektros energijos, jei Ontarija panorėtų pasistatyti elektros stotis.

Pradedant projekto darbus piniginių obligacijų iš Kanados nereikalauja.

Švento Lauryno upę pavertus jūros laivų keliu, Torontas, Hamiltonas ir kiti Kanados ežerų uostai virstų jūrų uostais.

Visos Kanados liaudis šiam projektui pritaria. Jei premjeras jį pasirašys, jis bus visų darbo žmonių palaikomas.

Runcimanas Su Planais Parskrido į Londoną

LONDONAS, Rugpiūčio 24.— Čekoslovakų ir sudetų taikintojas, lordas Runcimanas šiandien su planais parskrido iš Pragos į Londoną, kur praneš Čamberlenui ir Halifaksui apie gautas pasekmes pasitarimų su nazių viršininkais.

Runcimanas kalbėjosi su Čekoslovakijos ministeriu pirmininku Hodza ir sudetų viršininku Henleinu, bet negavo teigiamų atsakymų. Henleinas po senovei reikalauja autonomijos, o valdžia, be tautinių mažumų statuto, nežada naujų pasiūlymų.

Turint omenyj Vokietijos laikraščių ir radio pagiežą prieš Čekoslovakiją, Anglija numato rimtą pavojų ateinantį mėnesį, Nuremberge įvyksiančio nazių kongreso laiku. Prie to pridėjus nazių manievrus, jie liks nesuvaldomi.

Pagal Anglijos ministerių nuomonę, jei padėtis visiškai pablogėsianti, tuomet Anglija skelbsianti naują politinę kryptį, sutampančią su kovo 24 dieną padarytu Čamberleno perspėjimu, kad karas centralinėj Europoj gali įvelti karan ir Angliją. Šiuo klausimu galimai tarsis Anglijos ministeriai.

MEKSIKOS POLICIJA SUAREŠTAVO FAŠISTŲ VADUS

MEKSIKOS MIESTAS.—Šiomis dienomis Meksikos federalė policija užklupo falagistų vyriausią kvatierą ir suareštavo pirmininką ir sekretorių.

Fašistų kvatieroje policija rado dokumentus, nurodančius, kad Meksikos falagistai rinko po visą šalį aukas ir siuntė Ispanijos fašistams. Taip pat militarizavo savo pasekėjus, terorizavo žmones ir ruošėsi nuversti Kardeno demokratišką valdžią. Visi Meksikos demokratiški žmonės Franko ir Hitlerio bernams reikalauja kuoaštriausios bausmės.

NORI ĮVESTI VIENO ŽMOGAUS DIKTATŪRĄ

TORONTO, Ont. — Dešinieji Toronto miesto administracijos nariai vėl pradėjo kelti reikalavimus, kad būtų perkeista miesto savivaldybės sistema.

Kontrolierius Hamiltonas vėl iškėlė sumanymą, kad būtų pastatytas miesto administratorius.

Aldermanas Smitas pareiškė, kad tas administratorius reikštų diktatorių miesto reikaluose.

Daladieris Su Šalininkais Tęsia Francijos Liaudies Fronto Valdžios Skaldymą

PARYŽIUS, Rugpiūčio 24. — Radikalų Socialistų Partija užtikrino paramą Francijos ministerio pirmininko Daladierio planui, siekiančiam 40 valandų darbo įstatymo "suvidutininimo."

Daladieris už uždarų durų išdėstė partijos Pildomajam Komitetui, kad darbininkams naudingo įstatymo panaikinimui reikalaująs Vokietijos karinis pasiruošimas.

Užtikrinę Daladieriui paramą, radikalai socialistai nutarė atsišaukti į visas partijas del kooperacijos, reikalingos "tėvynės taikai ir laisvei." Pirmą atsišaukimą numatyta padaryti į socialistų ir komunistų partijas—į Liaudies Fronto santarvininkus.

Tuo pačiu metu Daladier pareiškė, kad praeitą sekmadienį jo paskelbta 40 valandų darbo sąvaitės įstatymo alferacija, liečianti aštuonis milijonus darbininkų, nepažeisianti trumpų darbo dienų principo, o tik būtinų industrijų darbininkus.

Tačiau socialistų ir komunistų partijos netiki šiai Daladierio pasakai ir ketina imtis kovos prieš visas atakas ant esamų socialinių įstatymų. Socialistai ketina reikalauti specialės parlamento sesijos sušaukimo, kurioje privalo būti balsuojamas Daladierio planas.

Du Socialistų Respublikonų Unijos nariai pasipriešino Daladieriui ir rezignavo iš ministerių kabineto, o kiti du užėmė jų vietas.

Dar nežinia ką pasakys Liaudies Fronto nacionalis komitetas, kuris tuo klausimu tarsis ketvirtadienyje, o su kairiųjų partijų atstovais tarsis penktadienyje. Manoma, kad šiuose pasitarimuose bus nuspręsta tinkama pozicija.

Marselės uosto darbininkai jau išstojo prieš Daladierio planą, pareikšdami, kad atsisako dirbti viršlaikius. Tuos patvarkymus unija išsiuntinėjo Korsikos, Algerijos, Tuniso, Moroko ir Viduržemio jūrų uostų darbininkams.

DAUGĖJA JAUNŲ MERGAIČIŲ PABĖGIMAI NUO TĖVŲ

TORONTO. — Nuo šių metų pradžios iki rugpiūčio mėnesio paskutinės sąvaitės, nuo tėvų ir globotojų buvo pabėgę septyniosdešimt šešios, šešiolikos metų amžiaus neturinčios, torontietės mergaitės, arba dvigubai daugiau, negu pernai.

Dauguma jų sugrįžo ir namus paklaidžioję po kelias dienas, kitos po kelias sąvaites, o nekurios iki šiai dienai nesurandamos. Jų tarpe nesurandamos keturiolikmetinės ir viena dešimtmetinė pabėgusi iš prieglaudos.

Daugiausia pabėgimų įvyksta gegužės ir birželio mėnesiuose, kuomet merginos neatsparios meilei. Prie to prisideda šeimos ekonominė padėtis ir kitos aplinkybės.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Kapitalas Pradėjo Provokacijas Prieš Meksikos Valdžią

Kapitalistai jau senai naudoja provokacijas, ypatingai prieš revoliucinį judėjimą atsuktas. Ne vieną darbo žmogų jie provokacijų pagelba nusmerkė mirti. Tom Mooney dabar pripažintas nekaltu, bet jį buvo nusmerkę mirti. Tai buvo kapitalistų provokacijos darbas. Jie pasamdė ką nors padėti bombą, o kaltę suvertė ant jo. Tokių pavyzdžių yra labai daug. Bet dabar kapitalistai griebiasi provokacijų ir prieš demokratines valdžias. Veliausia provokacija buvo suplanuota prieš Meksikos valdžią.

Provokacija sugalvota labai gudriai. Tūli Martinai per Toronto Daily Star paskelbė, kad jie turį užtektinai žinių, jog Meksikos valdžia yra įrankis Vokietijos nazių, jog Meksiką valdo naziai pagelba Japonijos.

Ko ta provokacija siekia? Pirmiausia ji siekia Meksikos valdžios diskreditavimo. Tuomi norima ją nubausti už ekspropriavimą aliejaus šaltinių. Kita, norima įnešti į liaudies tarpą nepasitikėjimą tokiais žmonėmis, kaip prezidentas Kardenas. Tai mėginimas pastoti kelią demokratiškam liaudies frontui.

Kas liečia Meksikos prezidentą ir jo valdžią, ji nėra jokia socialistinė. Ji yra tik demokratinė. Bet ji nėra nazių įrankis. Kaip jau buvo pranešta, Meksikos valdžia stengiasi apvalyti armiją nuo nepatikimų elementų. Ji organizuoja armiją iš valstiečių, auklėja pasitikimus karininkus. Trysdešimt tūkstančių valstiečių gavo ginklus, kad apsiginti nuo fašistinių priešų. Paskutiniu laiku davė ginklus mokytojams, nes pastaruosius buvo pradėję puldinėti fašistinės gaujos ir žudyti. Meksikos valdžia dalina turčių žemes valstiečiams ir bežemiams. Niekad Meksikos valdžia neturėjo tokių ryšių su Meksikos gyventojais, kaip dabartinė valdžia. Prie to, reikia atminti, kad ir Meksikoj buvo fašistinis sukilimas, bet jis buvo greitai nuslopintas. Nekurie vadai, rodos, ir dabar dar tebesislapsto.

Darbo žmonėms šiandien reikia būti labai atsargiems. Kapitalistinei spaudai negalima tikėti. Ir kas gi tikėjo, kad toks laikraštis, kaip Toronto Daily Star, galėtų leisti taip negražiai šmeižti demokratinę Meksikos valdžią. O visgi delto leido. Tie provokatoriai mat skverbiasi į liberališkus laikraščius, kad daugiau tomis provokacijomis tikėtų. Tokiais laikraščiais, kaip Globe and Mail, mažai kas tikį, nes jie jau daug kartų nusimaskavo.

Darbininkai negali tikėti jokioms žinioms, kol galutinai netaria savo žodžio tikrai pažangi spauda. Kapitalistinė spauda dažnai vieną pusę labai išpučia, o kitą sumažina. Pavyzdžiui, jei Ispanijos fašistai pasigiria užėmę mylią, laikraščiai prideda dar bent kelias. O jei liaudies armija užima bent kelias dešimtis mylių, tuomet rašo, kad pasivarė truputį į priekį.

Mackpapiniečių ir Mūsų Kovos Panašumas

Iš draugo Lawsono straipsnio visi skaitytojai sužinojote, kaip Kanados žmonės virš šimto metų atgal kovojo prieš turčių saujos diktatūrą, už demokratiją. Taipgi jūs pastebėjote, jog šiandien Kanadoj vėl veik tokia pati padėtis ir veik tokios pačios kovos prieš naujos turčių saujos galią.

Virš šimto metų atgal Kanados žmonių turtai buvo rankose saujos didelių žemvaldžių. Jų rankose buvo ir valdžia. Makenzi ir Papineu vadovaujami demokratai kovojo, kad nuversti žemvaldžių ir valdininkų diktatūrą ir įsteigti demokratinę respubliką. Kuomet tie žemvaldžiai ir Anglijos lordai numetė į šalį viską ir pradėjo baisiausiai demokratus persekioti, demokratai buvo priversti griebtis sukilimo. Jų kovos iškarto nebuvo pasekmingos, jie laike sukilimo buvo sumušti, bet ant galo jie vistiek išėjo laimėtojais. Ir Kanadoj buvo įsteigta demokratinė valdžia, kuri pradėjo rūpintis plačių masių reikalais.

Bet šimto metų bėgyje tie pažangūs kovotojai pasikeitė. Pažangi kapitalistų klasė išaugo į naują turčių saują. Konkurencijos keliu stipresnieji kapitalistai pasigrobė į savo rankas didžiumą Kanados turtų ir valdžią. Už tai dabar Kanados darbo žmonėms, taipgi daliai vidurinio sluogsnio, tenka vesti kovą už apgynimą tų teisių, kurias buvo iškovoję Makenzi ir Papineu ir jų pasekėjai. Šiandien Kanados žmonėms vėl prieš akis stovi nugalėjimas turčių saujos galios ir atėmimas iš jų krašto del daugumos žmonių.

Skirtumas tik tas, kad šiandien visai kita gadynė. Makpapiniečiai prieš akis turėjo kapitalistinę demokratiją, o šių dienų demokratai prieš akis turi naują visuomenę ir demokratiją. Teisybė, dabar kova sukasi daugiausia tarp fašizmo ir senos demokratijos, bet ši kova yra pradžia kovos už aukštesnę santvarką—už socialistinę.

Studijavimas Kanados praeities, tradicijų duoda aiškų vaizdą, kaip Kanados demokratija gimė, plėtojosi ir kaip ji vėl šiandien turi grumtis su naujais jos priešais. Patartina kiekvienam sąžiningam demokratui tą straipsnį nuodugniai pastudijuoti. Jis padės geriau suprasti, kaip orentuotis šiandien.

Kanados ministeris pirmininkas pranašauja, kad Kanados valdžia gali su Hepburno opozicija švento Laryno upės projektui visai nesiskaityti.

Tai būtų labai geras apsireiškimas. Iš švento Lauryno upės kelio būtų nauda didelė visai visuomenei. Pirmoj vietoj būtų darbo darbininkams, o antroj vietoj—daug pigios jėgos elektrai gaminti ir geras susisiekimas.

Kuomet Kanados lietuviai rengiasi Kanados Lietuvių Kongresui del pagelbos Lietuvos nepriklausomybei ginti, tai taip vadinami tautininkai griežia dantimis. Bet ir jie vadinasi "patrijotais."

PAS MUSOLINĮ SVEČIUOS

Hungarijos ministeris pirmininkas (kairėj) ir užsienio reikalų ministeris Kanja (dešinėj) nekurį laiką atgal lankėsi pas Musolinį, kad atnaujinti draugiškus ryšius. Mat ir Hungarijoj viešpatauja toks pat baisus fašistinis režimas, kaip ir Italijaj. Be to, Hitleris šnairuoja ir ant Hungarijos. Hungarija tikisi, kad Italija užstotų (taip, kaip Austriją).

Iš Rusų Kalbos Vertė **PETRAS**

Fašistinis Teroras Generolo Franko Valdomoj Ispanijoj

Mes labai gerai žinome apie žmonių gyvenimą po liaudiška Ispanijos valdžia, bet beveik nieko nežinome kas dedasi toj Ispanijos dalyj, kurią valdo fašistiniai budeliai. Aštri fašistinė cenzūra nepraleidžia jokių žinių. Laikraščiai, kurie išeina Salamankoj, Saragozoj arba Sevillėj, apie liaudies būtį nieko nerašo. Ištisos jų špaltos tik apie gedulingas pamaldas, įvairios rūšies patrijotinius pliauškalus ir šiaip gatvines eilepalaikes.

Šiuo tarpu man pateko į rankas ištrauka iš garsaus francūziško rašytojo knygos, kurią padarė rusiškas žurnalistas Ilija Erenburg, apie žmonių gyvenimą po fašistinių barbarų letena. Čionais padarau ištraukos ištisą vertimą, kad supažindinus Liaudies Balso skaitytojus su tuo baisiu teroru ir persekiojimu, kurį pergyveno, perkentėjo ir dar kenčia tų Ispanijos rajonų gyventojai, kuriuose viešpatauja fašistai.

Keletas žodžių apie patį rašytoją ir autorių tos knygos, iš kurios yra padaryta ši ištrauka. Juom yra G. Bernanos. Jis yra parašęs keletą garsių romanų ir šiaip knygų. Jis 1936 metais gavo francūziškos akademijos premiją. Tiražas jo knygų siekia iki šimto tūkstančių. G. Bernanos nėra joks marksistas, nei žydas, nei masonas ir net ne liberalas. Jis yra aistrus katalikas, autorius kanoniškos knygos "Gyvenimas švento Domininko."

Nuo pat pradžių fašistinio sukilimo jis buvo atviras Franko simpatizatorius. Jo sūnus buvo falangistu ir tarnavo fašistų armijoj už leitenantą. Nuo pat pirmųjų sukilimo dienų G. Bernanos, gyvendamas Majorkos saloj, kurią valdė fašistai, turėjo progą susipažinti su visais fašistiniais valdymo metodais ir inkviziciniais terorais. Jis visą tą pergyvenęs ir pamatęs savo akimis baisiausiai pasipiktino ir išsprukęs iš fašistinės teritorijos parašė knygą "Dideli kapynai mėnesienoje."—**Vertėjas.**

* * * * *

Aš žinojau, del ko būtų buvę tinkami tie jauni žmonės, su kuriais aš draugavau, jeigu jie būtų sutikę rimtą pasipriešinimą. Bet, dėja, prieš juos tesirado vien tik terorizuojami gyventojai. Dauguma Majorkos gyventojų visada pasižymėjo apolitiškumu. Aš tvirtinu, kad iki pilietinio karo saloje neįvyko nei vieno pasikėsinimo ant gyvybės arba nuosavybės. Jūs sakysite: "Ispanijoj užmušinėjo." Nuo kovo iki birželio mėnesio Ispanijoj buvo papildytos 135 politinės žmogžudystės. Dešiniųjų teroras galėjo tenais turėti savyje charakterį keršto, nors jis būtų žiaurus ir aklas. Bet Majorkos saloje nebuvo visiškai nei vieno tokio prasižengimo. Čionais jie ėmėsi pirm visko vykdyti valymo programą—sistematiškai sunaikinti visus įtariamus asmenis.. Didžiausia dalis teisminių sprendimų, išneštų kariško Majorkos tribunolo, kalba tiktai apie vieną prasižengimą: "Nepalankumas išsiliuosavimo judėjimui." Tą "nepalankumą" jie matė žodžiuose ir net gestuose. Buržuazinę šeimyną—tėvą, motiną, dvi dukteris, 19 ir 16 metų amžiaus, nuteisė sušaudyti pagal beprasmiškai menką pamatą: jie buvo apskųsti, būk savo sode, pamatę kataloniškus orlaivius, aplodiravo.

Aš ilgai gyvenau būryje jaunų žmonių. Aš neturėjau skirtumo tarpe jų programų, bet aš žinojau, kad juose radosi troškulys sociališko teisingumo. Jūs paklausite, kas su jais atsitiko? Po vadovybe itališko avanturisto, kuris vadinosi Rossi, falanga pavirto policija; ji pagelbėjo kariškai vadovybei išpildyti pačius niekšingiausius ir žiauriausius uždavinius.

Paskutinis atsiekimas ispaniško karo—valymas. "Reikalinga su tais užbaigti"—obalsis, kurį skelbia morališkai žemai nupuolę melagiai. "Reikalinga išliuosuoti kristaus garbę," obalsis visada turėjo vieną tikslą: sistematišką išnaikinimą įtariamųjų. To pačio vienu balsu reikalavo 1871 metų versaliečiai. Majorkos saloj tas valymas siautė per tris sykius, neskaitant prisiruošiamojo perijodo. Tame perijode buvo šaudomi žmonės be jokio teismo vietoj, bet jis buvo daugiau vykdomas asmeniško keršto sumetimais. Visi nuo jų šalinos. Tada į tą sceną pasirodė generolas grafas Rossi.

Jis nebuvo, suprantama, nei generolu, nei grafu, nei Rossi. Jis buvo itališkų juodmarškinių valdininkas. Vieną gražų rytą jis atskrido trimotoriniu orlaiviu. Pirm visko jis nuvyko pas kariškų gubernatorių generolą Gode. Trankydamas kumščiu stalą, jis pranešė, kad atvežė su savim fašizmo dvasią. Keletai dienų prabėgus po jo atsilankymo gubernatorius ir jo pagelbininkas buvo patalpinti į kalėjimą, o grafas Rossi paėmė vadovauti falangistus. Su puikiu automobiliu jis lakstė po kaimus. Jis vilkėjo naujutėliais juodais marškiniais, kurie buvo pagražinti su dideliu kryžium. Paskui jo mašiną sekė kitos, pripildytos ginkluotais iki dantų žmonėmis. Kiekvieną rytą laikraščiai davė atskaitą apie tuos oratoriškus atsilankymus. Pasišaukęs kunigą ir šaltyšių, grafas Rossi svetima kalba—sumaišęs itališkus žodžius su ispaniškais ir vietine dialektika—pasakė pamokslą apie kryžiaus karą. Jis buvo didelis subjektas, storžieviškas gyvulys. Vieną sykį jis sėdėdamas už stalo ir šluostydamas rankas į staltiesę pareiškė: "Man būtinai reikalinga viena moteris į parą." Žinoma, itališkoj Majorkos valdžioj buvo charakteringesnių atstovų, bet misija, pavesta grafui Rossi, pilnai supuolė su jo geniškais ypatumais: jam pavedė organizuoti terorą.

Aš mačiau Palmoj, kaip pralėkdavo gatvėmis sunkvežimiai. Jie buvo apdengti storu pilkų dulkių sluoksniu, taipgi tomis dulkėmis buvo apdengti ir žmonės: Jie sėdėjo po keturius ellėse, kepkose, paklusniai padėję rankas ant čvilkinių kelnių. Kiekvieną vakarą juos gaudė tolimuose kaimeliuose; juos pačiupdavo kuomet jie grįždavo iš laukų darbo. Jie atlikdavo paskutinę savo kelionę su prakaituotais, prilipusiais prie kūno marškiniais. Jų rankos dar tebegyveno dienos darbu. Ten ant stalo liko bliūdas su zupe, žmona vartuose . . . Man sakys: "Jūs sentimentizuojate." Visai ne. Aš paprastai pareiškiu, kad nei vienas iš šių žmonių nieko neužmušė, ir nei vieno nesužeidė. Tai buvo paprasti valstiečiai-žemdirbiai.

Kiekvieną naktį būriai, suformuoti Rossi, darbavosi kaimuose arba Palmos priemiesčiuose. Kur tik tie ponai pasisukdavo, visur pasikartodavo ta pati scena. Toks pat mandagiai švelnus pastuksenimas į duris, tarytum į patogų kambarį arba lušną, tas pats trypimas vietoje tamsiam sodely arba miškelio aikštelėj. Nelaimingasis klausos, prispaudęs ausį prie rakto skylės. "Einam su mumis!" Tiek pat žodžių proto netekusios moteries. Drebančiomis rankomis renka apgailėtiną mantą—keletai valandų prabėgus jį išmes; burzgimas motoro. "Prašau, neišbudinkit vaikų . . . Juk jūs mane vežate į kalėjimą?" Budelis, kuriam dar nėra dvidešimt metų, atsako: "Žinoma." Paskiau kelias į sunkvežimį. Tenais jau laukia du arba trys draugai, tokie pat paklusnūs, su nuliūdusiais veidais. Dar viena minutė vilties—pakol sunkvežimis nepasuko iš plento. Bet štai jis sumažina greitį, jis kratosi po duobėtą biaurų kelią. "Išlipkit!" Jie išlipa, išsirikiuoja į eilę. Salvė. Lavonai valiojasi prie kelio. Rytoj šaltišius užrašys: "Toks tai toks ir toks tai toks mirė širdies liga."

Pirmoji fazė valymo tęsėsi keturius mėnesius. Bėgyje tų keturių mėnesių svetimšalis, vyriausias kaltininkas žmogžudysčių, visuomet užimdavo garbingą vietą religinėse ceremonijose. Jį paprastai lydėdavo kariškas kunigas, kurį paskui sušaudė. Visi žinojo, kad valdžia itališko generolo nerybota. Aš žinau vienuolį, kuris maldavo dovanoti gyvybę trims jaunoms meksikietėms. "Gerai," atsakė grafas, aš pasitarsiu apie tai su mano pagalviu." Jis ėjo gulti. Rytmetyje jis įsakė jas sušaudyti.

Kaip ir dauguma ispaniškų miestų, Palma priklausė vaikams. Kuomet šie kryžiokai apsigyveno mieste, vaikai su žaisliniais šautuvais, po bugnų dundėjimu išsirykiavę žygiavo tūščiomis miesto gatvėmis. Paskui jų vyresnieji broliai pradėjo grįžti vėlai vakare iš slaptų kelionių. Pakelėmis voliojosi lavonai su ištaškytomis smegenimis, tirštai apkibę musėmis. Karžygiais buvo ne kareiviai, bet policija. Tada vaikai pakeitė žaislinius šautuvus į gumines vezdas. Juokitės, jeigu jums patinka, bet teroras—tai teroras . . .

(Bus daugiau)

Ką Sakys Montrealiečiai

TORONTO. — Paskutiniuoju laiku kaž kodel montrealiečiai buvo bepradedą "šnairuoti" į torontiečius ir daryti draugiškas pastabas, kad torontiečiai būk tai pradedą atsilikti veikime. Tiesa, nekuriuose vajuose tautiniame veikime torontiečiai neišėjo pirmaisiais. LLD vajuje pasirodė gan silpnokai, bet už tad tarptautiniame veikime gan gerai, visai neprasčiau už kitas kolonijas. O tarptautiniu veikimu torontiečiams užimtos rankos visada.

Bet tiek to. Pažiūrėsim kaip išėjo su Liaudies Balso piknikais Toronte ir Montreale. Kuri kolonija kurią pralenkė. Torontiečiai su 400-500 publikos padarė $91.96 gryno pelno, o montrealiečiai, beabejonės, mažiausiai, turėjo du syk tiek publikos savo piknike, kiek torontiečiai ir vis tik tepadarė apie $125.00 (Tik $100.00 priduota.—Red.) Proporcingai išskaičius gauname, kad torontiečiai montrealiečius pralenkė 30%.

Taigi, draugai montrealiečiai apsidairykite ir nesusirgkite per dideliu savimi pasitikėjimu, nes čia pažymėtas faktas rodo, kad LLD viena kuopa Toronte, kartais supliekia abi kuopas Montreale.

Torontietis

ĮVAIRENYBĖS

Primityviškų Žmonių Gyvenimas Pietiniuose Salynuose

Ramiojo vandenyno vakarinėj ir centralinėj dalyse randas daugybė didesnių salų, bei salelių, kurios geografiniai skiriamos į tris didžiąsias divizijas—Melaneziją, Mikroneziją ir Polyneziją. Visose šiose salose, išskyrus Naująją Zelandiją, yra tropiškas arba pusiau tropiškas klimatas, bet karštis nėra šiurkštus. Čia niekas neserga karštligėmis. Pavojingiausios čionai esančios ligos yra leprosas ir dramblialigė, kuriomis daugelis sirgdavo pirmeuropietiškais laikais.

Polynezijiečiai ir mikronezijiečiai daugiausiai užsiima žuklavimu. Svarbiausiąja žuvimi yra oisteriai. Del šių lukštagyvių vietiniai leidžiasi į vandenį net iki 120 pėdų gylio. Tris dienas į metus polynezijiečiai gauna malonumo pasismaguriauti keistų vandeninių kirminų mėsa. Kada neršti šie kirminai, atitrūksta jų užpakaliai, iškyla į viršų ir paleidžia milijonus kirminų. Vietiniai juos gaudo tinklais ir sunaudoja maistui.

Polynezijoj laukinių gyvulių kaip ir nėra: visi laukiniai "žvėrys", tai žiurkės ir driežai, kas ir įvertinama kaipo maistas. Nekuriose salose randasi šernų, bet ir tie yra naminių kiaulių ainiai. Juos gaudo su kilpomis, arba prisivaro prie vandenų ar kitokių pinklių ir užmuša. Mikronezijos salose nesiranda jokių naminių gyvulių, pasitaiko tiktai prijaukintų paukščių.

Kokoso riešutmedis yra svarbiausiuoju Polynezijos ir Mikronezijos augalu. Jis auga apie dviejų šimtų pėdų aukštumoje virš jūros lygio ir puikiai išsilaiko žemose koralinėse salose.

Beveik visi polynezijiečiai geria iš įvairių pipirų šaknų išspaustą sunką, vadinamą kava.

Nesenai šiose salose buvo praktikuojamas kanibalizmas. Dažniausiai buvo užmušami ir vietinių suėdami pakliuvę belaisviai. Vienu laiku buvo išleistas net įsakymas, kad valgyti tik suimtuosius. Pasakojama, kad fijanų giminės vienas viršininkas per savo gyvenimą suėdė net devynis šimtus žmonių. Suėstųjų kaukuoles naudodavo ornamentams! jas išvalydavo, vietoj akių įdėdavo tam tikrus perlus ir jas sustatydavo pakelėse ant stulpų.

Šie primitiviški žmonės iš senų laikų tiki į sielos egzistavimą ir jos apsaugojimui laiko tam tikras ceremonijas. Turi net ir kunigus, kurie nustato įvairius papročius ir nesąmones.

Delko Dvėsia Iš Vandens Išimta Žuvis

Iš senai priimta mokyti, kad iš vandenio ištraukta žuvis nugaišta del to, jog jos gilės nepajėgia praleisti į kraują atmosferinį oksygeną ir be oksygeno ji uždusta. Toronto universiteto profesorius Huntsman duoda kitokią teoriją. Jam išrodo, kad žuvis be vandens nugaišta ne del uždusimo priežasties, bet iš didelės baimės ir jėgų išeikvojimo. Tą parodo cheminis tyrinėjimas. Tyrinėjime patirta, kad nugaišusioje žuvyje buta užtektinai kvėpavimą nustatančių chemikalų, o labai daug chemikalų, akstinančių aukštą muskulinį įtempimą.

Tai teorijai faktų galima rasti ir pačių žuvų tarpe. Pavyzdžiui, silkės ir kitos labai šokinėjančios žuvys daug greičiau nugaišta, negu unguriai, "katfišės" ir kitos, kurios išimtos iš vandens nerodo didelio nervų įtempimo.

Iš Administracijos

Drg. F. Bunkus, Montreal, Que., prisiuntė vieną naują Liaudies Balso skaitytoją.

Drg. J. Binks, Victoria, B. C., atsinaujindamas metams Liaudies Balso prenumeratą prisiuntė $1.50 Lietuvos politiniams kaliniams aukų. Aukavo J. Binks 75 c. ir L. Binks 75 centus.

Iš L.L.D. 162 kuopos, Toronto, Ont., Parengimo Komisijos gauta pelnas iš suruošto Liaudies Balso naudai pikniko $87.-15. Likusioji pelno dalis $4.81 dar nepriduota. Ši suma susidaro iš likusių nuo pikniko prekių. Jas pardavus sekančiam piknikui, pinigai bus priduoti. Tuo būdu, Liaudies Balso naudai ruoštas piknikas Toronte davė gryno pelno $91.96.

Darbininko Akim Žiūrint

Pagaliau generalos Frankas davė atsakymą Anglijai, kas del ištraukimo "savanorių" iš jo pusės. Ir tas atsakymas yra "No," papuoštas gražiais diplomatiniais išsisukinėjimais. Ką Anglija ir jos "nesikišimo komisija" dabar darys? Veikiausiai vėl išgalvos naują skymą, kurio pagelba laikys Francijai suištas rankas.

* * * * *

Tos "Nesikišimo Komisijos" politika pačiose pirmose dienose komunistų buvo aiškiai nušviesta ir, kaipo tarnaujanti grynai fašistams, pasmerkta. Daugelis komunistus už tai vadino "karštagalviais," bet laikas vėl įrodė ir patvirtino, kad ką komunistai sakė, tai buvo ne kraštutinumas, bet reali tiesa. Dabar, porai metų praslinkus, kiekvienas žvilgterėjęs į tą "Nesikišimo Komisiją" mato, kad ką komunistai sakė pradžioje, buvo tikra tiesa.

* * * * *

Ta "nesikišimo" politika reakcionieriai manė paslėpti savo veidą ir surišus Francijai rankas, duoti visas progas fašistams užkariauti Ispaniją. Iš sykio jie manė, kad pakaks pravesti "nesikišimą," nepraleidžiant Ispanijos liaudžiai ginklų ir tuo užsmaugti darbo žmonių kovas, bet "nesikišimo" nepakako. Ispanijos liaudis nenusigando ir tvirtai stojo kovon su pavergėjais. Tada reikėjo Anglijos toriams ir kitiems reakcionieriams griebtis naujų skymų, pagelba "nesikišimo" politikos, kad davus laiko Hitlerio ir Musolinio govėdoms užkariauti Ispaniją. Paskutiniuoju skymu "ištraukti savanorius iš Ispanijos" visi fašistų šalininkai tikėjosi, kad bus duota pakankamai laiko gen. Frankui sutvarkyti atsiųstas fašistų jėgas ir jomis nugalėti Ispanijos liaudį. Jie manė, kad kol išdirbs visus planus, kol visi susitars, tai del "savanorių ištraukimo" atsakymą gen. Franko galės duoti Ispaniją užkariavęs. Bet išėjo priešingai. Ispanijos liaudis ne tik atsilaikė, bet dar ir visas fašistines jėgas taip supliekė, kad negreitai jos atsigaus.

Na, ką sakė komunistai? Ar jie nesakė, kad "nesikišimas," tai yra fašistų gelbėjimas?

Kaip sau norit. Mes galim nesutikti su komunizmu—socializmo programa, jų tikslais ir idealais, bet mes turime pripažinti, kad komunistų taktika kovoje su reakcija ir fašizmu yra geriausia, teisingiausia. Kad eidami su komunistais, eisime teisingu keliu.

* * * * *

Antrajam Kanados Lietuvių Kongresui artėjant nauja banga šmeižtų pasipylė per "Vienybę" ir "Naujienas." Fašistiniai agentai, neturėdami argumentų prieš progresyvius asmenis, griebėsi šmeižtų.

Bet tai yra jų vienintėlis ir paskutinis "argumentas." Jie neturi kitų argumentų, kad galėtų įrodyti, jog progresas yra žalingas darbininkams, nes tokių argumentų nėra. Už socialį progresą, reformas visados kovas vedė darbininkai, prispaustieji.

Progresas visados laimėjo. Pradedant nuo žilos senovės, nuo pirmųjų mokslo daigų, feodalizmo, vergijos iki šių laikų, progresas nesustojamu žingsniu žengia pirmyn. Nežiūrint kokių priemonių griebiasi reakcionieriai ir jų sufanatizuoti klapčiukai, progresas laimi. Nesustabdė mokslo ir progreso inkvizicijos, deginimai ant laužų, kalėjimai, žudynės ir koncentracijos kempės, nesustabdys jo nei lietuviškų fašistėlių zaunijimai per Vienybę ar Naujienas.

Kukuokit ar lokit, Kanados lietuviai žengia pirmyn.

* * * * *

Marija Aukštaitė nors sykį pasižiūrėjusi į save ir savo bendrus pamatė nuogą realybę ir per Vienybę prabilo: "Mes suvytę dvasioje, suskurdę, kaip rūdynų ašarėlės, ištroškę tiesos, kaip dykumų paklydę keleiviai . . ."

Tikra tiesa. Suvytę dvasioje, suskurdę ir paklydę.

Bet iš to sielos skurdo neišves fašistinis veikimas nei pasakiškas dievulis. Kas trokšta tiesos ir tyros sąžinės, tas eina su progresu už išnaudojimo ir pavergimo panaikinimą. Fašizmas veda daugiau negu į rudynus. Jis veda į niekšystes, išsigimimą, o randa pasitenkinimą žmonių žudynėse, motinų ir vaikų ašarose. Kas tuo biaurisi, tas turi eiti į progresyvių eiles.

Z. J.

Lietuvoje

VILKIJOJE SUDEGĖ APIE 20 NAMŲ IR LIKO BE PASTOGĖS APIE 90 ŽMONIŲ

Rugpiūčio 5 dienos vakare Vilkijos žmonės paprastai sumigo ir giliai megojo, bet apie patį vidurnaktį pačiame Vilkijos miestelio viduryje, Jurbarko ir Kauno gatvių kvartale kilo gaisras.

Kadangi šitame kvartale namai seni, daugelis jų jau virtę lūšnomis, viena prie kitos susigūžusios, tai liepsna čia rado puikiausią sau medžiagą. Nepraėjo nei pusvalandžio, kai liepsnojo jau apie 10 namų.

Stovintieji Nemune laivai pastebėjo ugnį ir pradėjo staugti. Miestas nenoromis, bet staigiai buvo išbudintas. Gyventojai šoko iš lovų ir visi buvo sujaudinti gaisro, kurio ugnis liežuviais kilo į dangų. Žmonės nežinojo ko griebtis. Iš artimųjų prie gaisro vietos namų žmonės pradėjo kraustytis į gatves daiktus. Kiti pasilipėjo ant stogų ir stengėsi užgesinti nesiliaujamai krintančias kibirkštis. Tuo tarpu gaisro vieta jau virto liepsnojančia jūra, nes liepsnos greit persimetė į aplinkinius namus. Nepaprastai greitas gaisro plėtimasis, kuriam labai palankias sąlygas sudarė paskutinių dienų kaitros, miestelyje sukėlė dar didesnę paniką, tiesiog siaubingą žmonių susijaudinimą. Girdėt buvo riksmas, verksmas, iš namų bėgo ir kraustėsi žmonės.

Vietiniai gaisrininkai su nedidelėmis savo priemonėmis griebėsi gesinimo darbo, tačiau jie buvo bejėgiai, nes ugnis plėtojosi nepaprastai greit, ir sunku buvo susiorientuoti, kur ir ką daryti, kaip gesinti. Vis delto iš miestelio subėgo nemaža žmonių su kibirais, kabliais ir pirmoj eilėj stengėsi apsaugoti tuos namus, į kuriuos pirmiausia galėjo persimesti ugnis.

Tik po geros valandos iš Kauno pusės pasirodė signalas ir vienas po kito į Vilkijos vidurį atvažiavo du Kauno ugniagesių automobiliai. Gyventojai lengviau atsikvėpė. Bet tuo pačiu metu padidėjo ir ugnies išsiplėtimo pavojus: ugnis gręsė persimesti į antrą gatvių pusę, nes namai tiek įkaito, kad kibirais pilamas vanduo jau negelbėjo, o gaisrininkai dar nuvyko į Nemuną, iš kur turėjo pravesti į gaisro vietą šliaukas. Taip ir kitoj pusėj užsidegė namai, bet tuo pat momentu pasirodė srovės vandens ir ugnis buvo numalšinta.

Auštant visas miestelis buvo ant kojų. Viso miestelio gyventojai, net iš tolimiausių namų, per tą laiką buvo viską iškraustę laukan—į gatves ir daržus. Visi sulipo ant stogų ir stengėsi apsaugoti juos nuo kibirkščių. Netrukus atvyko iš Kauno policijos rezervas, kuris palaikė tvarką. Atvyko ir kariuomenės ugniagesiai ir pradėjo gaisro baigimo darbus.

Iš kur gaisras prasidėjo, tiksliai nežinoma, o tik spėjama. Gaisre sudegė 17 gyvenamų namų ir 4 ūkiški trobesiai. Žmonių aukų nėra, gyvuliai išgelbėti. Apie 90 žmonių liko be pastogės. Apdraustų namų buvo maža. Sudegė daug krautuvių su prekėmis, jų tarpe viena kepykla ir vienas restoranas. Nuostolių kiekis nenustatytas, bet spėjama, kad jų bus per 300 tūkstančių litų. Sudegė pats prekybinis centras.

UŽ APIBUDINIMĄ KRIKŠČIONYBĖS NUOPELNŲ KUNIGAS SUSILAUKĖ VYSKUPŲ RŪSTYBĖS

Kaunas.—Prieš keletą metų į Marijampolės marijonų vienuolyną įstojo neturtingas žemaitis Jakas. Vienuolyne ėjo centralinio apšildymo kūriko pareigas ir vis mokinosi. Po kiek laiko išlaikė egzaminus iš gimnazijos 4 klasės ir vienuolių remiamas išvyko į Kauno kunigų seminariją, kurią ir baigė. Tuojau kunigas Jakas atsižymėjo, kaip gabus pamokslininkas, atidavęs pastoracijai ir tapo paskirtas Kauno bazilikos vikaru. Čia jis parašė religinio turinio septynias knygas. Gal būtų buvę viskas gerai, jei ne 500 metų sukaktuvės nuo krikščionybės įsteigimo Lietuvoje.

Šiuo klausimu pamaldus kunigas pasikniso po istoriją ir tinkamai apibudino tos krikščionybės penkšimtmetinį laikotarpį. Jis nurodė, kad tų laikų popiežiai gyveno nepaprastoj prabangoj, turėjo po 400 tarnų, kardinolai buvo nepaprasti kyšininkai, o tas viskas dvokė liaudies ir darbo žmonių prakaitu, kurie vilkę sunkų mokesčių, kontribucijos, vergijos ir baudžiavos jungą.

Ir kunigas Jakas klausia "Židinyje," kaip suderinti Kristaus žodžius ir pagrindinius evangelijos dėsnius su Kristaus vietininkų darbais? Juk Kristus pasakęs: "Neimkite su savim nieko: nei maišelio pinigams, nei dviejų apsiaustų; pasiimkite tiktai lazdą."

Būdami patys taip nusmukę, Kristaus atstovai plėšimais ir žudymais lietuviams nešę Kristaus mokslą. Pats apkrikštijimas, sulig Jako, buvo nesąmoningas. Valdovai atvarę lietuvius miniomis, kur krikštytojas visus pakrikštydavo vienu vardu. Be to, žmonės eidavo prie krišto, kad gauti vilnonius drabužius.

"Ir kai šventa diena, rašo toliau kun. Jakas, — tai mužikas pagal bažnyčios įstatymą atklampodavo į bažnyčią, prie altoriaus iškilmingoj vietoj jis rasdavo besėdintį savo poną . . . Tam ponui pagarbai nusilenkdavo prie altoriaus žengiąs kunigas, ir prasidėdavo dievo garbinimas. Tas pats kunigas šventadienį paprastai baigdavo puikiame dvare prie iškilmingo stalo."

Na ir už teisybę kun. Jakas susilaukė vyskupų rūstybės. Išpradžių jie mėgino išsiųsti į Šiaulius, paskui į Krakes, o ant galo įkišo į kunigų kalėjimą—į prančiškonų vienuolyną.

Kunigo Jako teisingi pareiškimai apie popiežius ir vyskupus Lietuvos bažnytinę vyriausybę daug daugiau suerzino, negu prieš porą metų daktaro Mečeinos prisiminimas apie reformas. Jako pareiškimus svarstė Kauno kurija, bažnytiniai cenzoriai, vyskupai, o ant galo pasikvietė iš Rygos papiežiaus atstovą Aratą.

Pažangesni dvasiškiai stoja kun. Jako pusėn, bet seniai tai net iš lygsvaros eina. Nekurie tą teisingesnį kunigą vadina herojum. Įdomu ir tas, kad teisingu kunigu būti yra nelengva.

ZAPYŠKIO APYLINKĖJE SIAUTĖ PERKŪNIJA

Zapyškis. — Rugpiūčio iš pirmos dienos į antrą dieną naktyje perkūnas trenkė į Lekėčių valsčiaus, Riogliškių kaimo ūkininko J. Antanaičio kluoną, kurį uždegė. Kluone buvo tik ką suvežti rugiai, dobilai, šienas ir kitokis pašaras. Kluone tuo laiku miegojo to ūkininko piemuo, kuris kilus gaisrui nenubudo, tai pastebėję žmonės skubiai įšoko į degantį kluoną ir piemenį ištraukė.

Tą pačią naktį buvo matoma degant dar kelis trobesius tolokai šiaurėje.

PANEVĖŽYS NUSIPIRKO DVI NAUJAS UGNIAGESIAMS MAŠINAS

Panevėžys.—Plečiantis ir tirštėjant miestui, reikalinga ir didesnė apsauga nuo gaisrų. Miesto savivaldybė supratusi šį būtiną reikalą liepos mėnesio pabaigoj pirko dvi naujas, galingas, moderniškas gaisrines mašinas. Viena iš jų yra patobulinta: tuo pačiu kartu tinka gaisrui gesinti ir gatvėms laistyti. Ši mašina savivaldybei kainavo 20,800 litų, o antra 14,000 litų.

Miesto savivaldybė įsigijusi šią moderišką mašiną su 3,000 litrų vandens rezervuaru, dabar gyventojų patogumui didesnes miesto gatves laisto kelis kartus per dieną ir apsaugo miesto gyventojus nuo dulkių, kurių anksčiau čia buvo debesys. Toks laistymas savivaldybei per dieną kainuoja apie 60 litų.

Panevėžio gaisrininkai dabar turi šešias moderniškas gaisrines mašinas ir 13 specialiai tam išlaikomų šoferių. Ši ugniagesių komanda yra galingiausia iš visų provincijos miestų, o techniškai gali konkuruoti net su Kaunu, nors mašinų turi mažiau, bet jos yra moderniškesnės ir galingesnės.

ŠANČIUOSE SUĖMĖ MOTERŲ "GYDYTOJĄ"

Kaunas. — Šančiuose gyveno Kazys Vasiliauskas, 60 metų amžiaus, kuris "gelbėdavo" moteris, ypač jaunas merginas, nuo "bėdos."

Jis jau kelis sykius buvo teismo baustas už nelegalių abortų darymą, bet to amato vis tiek nemetė.

Šiomis dienomis pas Vasiliauską atėjo 19 metų amžiaus aleksotiškė. Nors Vasiliauskas veikė kuo atsargiausiai, tačiau policija pas jį atvyko bedarant jam nusikaltimą. Išpradžių dar gynėsi, bet jo klijentė visas paslaptis išdavė. Abortui daryti įrankiai taip pat surasti.

Abortų meisteriui iškelta baudžiamoji byla ir jis uždarytas į kalėjimą, o klijentė nugabenta į ligoninę, nes po "operacijos" buvo labai nusilpusi.

LENKAI LABAI SUSIDOMĖJĘ DUBINGIAIS

Kaunas.—Dubingių ežero pusiausaly statant viešbutį esą aptikti senovėj čia buvusios reformatų bažnyčios pamatai. Spėjama, kad tos bažnyčios rūsiuose buvęs palaidotas didelis reformistų veikėjas ir prieš katalikus kovotojas, Vilniaus vaivada ir Lietuvos kariuomenės hetmonas Radvila Rudasis.

Kadangi Radvila Rudasis turįs didelių nuopelnų ir Lenkijos reformatams, tai jie dabar Dubingiais rodą didelį susidomėjimą, prašą atitinkamas įstaigas leisti surengti ekskursijas į Dubingius.

KAM GERA GYVENTI LIETUVOJE

Kaunas. — Vilniaus gatvėje, Lieparskio ir Bliumo namuose steigiamas kapucinų vienuolynas kuris tuos namus nupirkęs už stambią sumą pinigų. Mūriniame Lieparskio name būsianti įtaisyta koplyčia, o mediniame Bliumo name gyvensią apie 300 vienuolių, kurių skaičiuje būsią ir pabėgėlių iš Ispanijos.

KAIP IŠNAUDOJAMOS KĖDAINIŲ DARBININKĖS

Kėdainiai. — Jau nuo senovės Kėdainiai garsūs savo agurkų plantacijomis. Nuo ankstaus pavasario iki agurkų sezono galo, daržuose dirba keletas šimtų darbininkių—moterų. Šiuo bizniu verčiasi vien tik žydai, kurie turi sudarę sindikatą ir nustatę darbininkėms kainas.

Darbininkės, verčiamos dirbti po 10 valandų į dieną, tegauna tik po pusantro lito. Nors jos jau pernai kreipėsi į darbo inspektorių, bet jos nesulaukia jokio užtarimo.

DAUG ŽINOJO — NUŽUDĖ

Vidury matome Francis M. Carrol, buvusį South Paris, Me., šerifą, kuris traukiamas teisman už nužudymą Dr. James G. Littlefield, už tai, kad jis žino apie moralius šerifo prasižengimus, ir privertimą 19 metų amžiaus Paul Dwyer prisipažinti "kaltu," tai yra, kad jis nužudė Dr. Littlefield.

Žinios iš Sovietų Sąjungos

Tobulina Kraujo Perliejimo Metodus

Maskvoje esantis Kraujo Perliejimo Institutas padarė keletą įdomių eksperimentų, kaip panaudoti įvairias kraujo sudėtingas dalis medikališkiems reikalams. Tyrinėjimų pasekmėje išspręsta plazmos (kraujo skystosios dalies) į kitą kūną įliejimo problema. Akademikas A. Bogomoletzas prirodė, kad kraujo transfuzija, šale atpildymo prarasto kraujo, turi ir kitokios rūšies veikmę—naujai kraujo formacijai veikmę. Taip pat Institutas padarė keletą kraštutiniai interesingų eksperimentų, kaip nedideliais kiekiais gyvulių kraują (avių, šunų, karvių, žąsų) perleisti ir panaudoti žmogiškų organizmų labui. Šis metodas jau naudojamas plačiu mastu gydymui įvairių ligų, dalinai vidurių ligų gydymui.

Kraujo prezervavimui Institutas rūpestingai surado naujus teigiamus metodus. To pasekmėje sutaupyto kraujo bus galima nuvežti ir į tolimiausias šalies dalis. Dabartiniu laiku visoje Sovietų Sąjungoje veikia 830 stočių, kurios sulig reikalo padaro kraujo tranfuzijas. Pereitais metais Sovietų gydytojai padarė 72,000 kraujo transfuzijų.

Paskutiniu laiku Sovietų daktarai kraujo perliejimus atlieka ne tik tuomet, kuomet žmogaus kūnas del kokios nors nelaimės praranda didelę dalį kraujo ir pradeda silpti, bet dalieja kraujo, kuomet įvyksta kūno apdeginimas, arba jį pagauna užkrečiamoji liga, kaip tai: tifusas, škarlatina, odos ligos ir kitokios.

Auga Vitaminų Industrija

Kiekvienais metais didėja Sovietų Sąjungoje vitaminiškų produktų išdirbystė. Dabartiniu laiku vaikia trys vitaminus išdirbančios įmonės ir vienas vitaminams tyrinėti institutas.

Maskvoje esanti vitaminams gaminti įmonė kristalų pavidale pagamina antiraketinius vitaminus "D." Ši įmonė taip pat produktuoja vitaminus "B-1," kurie naudojami sureguliavimui žmogaus nereguliariško metabolizmo ir gydymui nuo alkoholizmo, širdies ir pilvo ligų.

Leningrade esanti įmonė iš laukinių rožių gamina vitaminus "C." Šie vitaminai ir gerina organizmo metabolizmą ir stiprina organizmą prieš užkrečiamąsias ligas; taip pat tinkami profilaktiškam naudojimui ir gydymui nuo piktosios šašligės škorbuto.

Čelkovo vitaminų įmonė gamina vitaminų "C" karotinus (provitaminus "A"), kurie akstina augimą ir sustiprina organizmą prieš limpamąsias ligas. Šios trys įmonės nuo šių metų pradžios pagamino 240 milijonų dozų vitaminų. Bet tuo nepasitenkina šalis: yra padaryti planai kitų trijų vitaminams produktuoti įmonių pastatymui.

Atydžiai Daro Lenino Biustą

Skulptorius Merkurovas jau keletas metų, kaip dirba Lenino biustą, sulig kurio bus padarytas šimto metrų aukštumo Lenino biustas ir uždėtas ant Maskvoje statomų milžiniškų Sovietų Rūmų. Kada bus uždėtas biustas ant rūmų, tai biusto viršutinė dalis bus 415 metrų aukštyje. Debesiuotomis dienomis biusto nesimatys.

Merkurovo studijoj eina labai atsakomingas darbas. Jis po keliolika kartų buvo pridėjęs prie galvos, rankų ir kitų biusto dalių pavyzdžius ir turėjo taisyti. Mat pirmiausia teko pagaminti biustą Leninui originalio didumo, o paskui daryti 2-jų metrų aukščio, vėliau dešimties metrų, dar vėliau dvidešimties metrų ir pagal tą padidinti iki šimto metrų. Tad dirbant tokį darbą, jeigu ant originalio didumo įvyktų mažiausia klaida, tai padidinus ant tokio didelio skaičiaus, galėtų išeiti didžiausia klaida. Šį mėnesį bus užbaigtas dviejų metrų aukščio biustas ir atiduotas į Paryžių nulipdymui. Taip pat užbaigta ir dešimties metrų biustui galva.

Kada visi modeliai bus tinkamai pagaminti, nuo jų bus padarytos didžiajam biustui dalys, kurias dalimis užkels ant Sovietų Rūmų ir sukurs Lenino didžiulį paminklą.

Suaugę Dvinukės Suteikia Miegui Naują Teoriją

MASKVA.—Taso pranešimu, Gorkio vardo Visa-Sąjunginio Medicinos Eksperimentinio Instituto mokslininkai aiškina miego priežastis, pasiremdami septynių mėnesių amžiaus suaugusiomis dvinukėmis.

Šios mergaitės gimė Maskvoje. Jos turi dvi atskiras galvas ir keturias atskiras rankas, o žemiau pečių jų kūneliai suaugę į vieną. Dvynės gerai valgo ir tarpsta, į kiekvieną šypseną atsako šypsena, net atskirai atsiliepia į šaukiamą vardą. Viena blogybė su jomis esanti ta, kad kuomet viena pradeda snausti, tai kita išbunda. Šis apsireiškimas ir atkreipė Sovietų mokslininkų atydą.

Iki šiol buvo manyta, kad svarbiausioji miegą akstinanti priežastis buvo, tai kraujuje susirinkimas tam tikrų chemikalų, vadinamų hypnotiksinu. Na, o mergaitės, nors sujungtos kraujo vamzdžiais, tačiau neužmiega kartu. Reiškia, kad miego pagrindinė priežastis paeina ne nuo hypnotiksino akumuliacijos.

Sovietų mokslininkai iš to daro išvadą, kad miego priežastį pagimdo ne kraujas, bet nervai.

Mažoji Santarvė Padarė Naują Sutartį Su Vengrija

BLED, Jugoslavija.—Kuomet Vengrijos regentas Horthy, ministeris pirmininkas Bela Imredy, užsienių reikalų ministeris Kanya ir generolas Racz tarėsi su Hitleriu ir Ribbentropu, šiame mieste baronas Bakach, Vengrijos atstovas pasirašė su Mažaja Santarve—Čekoslovakija, Rumunija ir Jugoslavija—naują sutartį.

Sulig naujos sutarties, Mažoji Santarvė panaikino 1920 metais, birželio 4 dieną, Trianone pasirašytą sutartį, kuria remiantis Vengrija neturėjo teisių lygiai ginkluotis su Mažosios Santarvės valstybėmis. Dabar pasirašius nepuolimo sutartį, Mažoji Santarvė leido Vengrijai proporcionaliai ginkluotis.

Kadangi visos trys Mažąją Santarvę sudarančios valstybės valdo po dalį Vengrijos teritorijos, tai turi ir bendrą tautinių mažumų klausimą. Šis klausimas kol kas neišpręstas, tačiau manoma netolimiausioj ateityj jį išspręsti. Čekoslovakijos atstovybė visais būdais mėgino prieiti prie bendro susitarimo tautinių mažumų klausimu, bet Vengrija atsisakė nuo bendros sutarties. Iš visos konferencijos eigos paaiški, kad Vengrija atsisakė nuo bendros sutarties tautinių mažumų problemos išrišimo, kad šiuo klausimu ji gali daugiau laimėti pasinaudodama Vokietijos spaudimu, negu einant kartu su Jugoslavija ir Rumunija.

Nežiūrint nekurių naujos sutarties silpnumų, jos atsiekimas kaip Čekoslovakijoj, taip ir kitose dviejose valstybėse skaitomas dideliu laimėjimu, nes tikimasi, kad ji prives prie atitinkamo Dunojaus klonyje susitarimo.

Vengrijos sutartis su Mažąja Santarve nepatiko Berlynui. Nazių atstovas Budapeštui pareiškė, kad Vengrija turi greitu laiku apsispręsti, su kuo ji eis, ar su Mažąja Santarve, ar su Berlynu.

JAPONAI SUNAIKINO KINIJOS-AMERIKOS LINIJOS KELEIVINĮ ORLAIVĮ

HONG KONG, Rugpiūčio 24. —Šiandien rytą dvylika japoniškų orlaivių užpuolė didžiulį Kinijos-Amerikos linijos keleivinį orlaivį ties Macao, privertė jį nusileisti į Kantono upės deltą ir paskui kulkosvaidžių ugnimi nuskandino. Išsigelbėjo amerikietis vyriausias pilotas, radio operatorius ir vienas keleivis, o kiti penkiolika žmonių dingo. Manoma, kad žuvo nuo japonų kulkų, arba nuskendo su orlaiviu.

Orlaivis skrido iš Hong Kongo į Chunkingą. Daugiausia skridę bankininkai, finansų ministerijos valdininkai ir jų žmonos su vaikais į Chunkinge šauktą konferenciją.

IŠVYKO STUDIJUOTI NAMŲ STATYBĄ

Šie du Suvienytų Valstijų vyrai, Josse Jones (kairėj), Rekonstrukcijos Finansų Korporacijos direktorius, ir Stewart McDonald, federalės namų statybos administratorius, Normandie laivu išplaukė į Europą, kur bendrosiomis studijomis namų statybą.

Vengrijos Regento Vizite Matomas Čekoslovakijos Likimo Nusprendimas

Praeitą sekmadienį į Reicho teritoriją atskrido pas Hitlerį senai laukta politinė krekždė. Tai 70 metų amžiaus buvusios Austro-Vengrijos admirolas ir dabartinės Vengrijos regentas Nikolas Horthy. Su šiuo seniu atvyko Vengrijos ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris. Jie skubiai nuvyko į pagrindinę Vokietijos laivyno bazę Kielą, kur pirmadienyje Hortienė pašventino naują karo laivą 10,000 tonų įtalpos.

Laike pašventinimo Hitleris pasiėmė Vengrijos regentą su savim į jūras kur jam parodė 110 karo laivų demonstraciją. Beabejonės toks paradas turėjo patikti admirolui ir vėliau buvusiam visų Vengrijos militarinių jėgų viršininkui, nuvertusiam Vengrijos darbininkų valdžią.

Po karinio laivyno parado, Hitleris nusigabeno regentą į stipriai apifortifikuotą Heligolandą ir pradėjo politines derybas. Ką jiedu čia kalbėjosi, gal pasauliui pasiliks pusiau paslapty ir nepajėgs sužinoti žodis žodin. Bet pirmutinėj dienoj daugeliui diplomatų buvo aišku, kad pats kalbos branduolys yra Čekoslovakijos klausimas. Nes viešai propaganduojama, kad Vokietiją su Vengrija rišanti bendra istorija ir bendros progos. O tos progos glūdi ne kur kitur, kaip Čekoslovakijoj. Mat kaip pirma, taip ir antra šalis jaučiasi, kad demokratiniais pagrindais valdomoji valstybė valdo po didelį sklypą abiem šalim "priklausančios" teritorijos. Tad apie šį bendrą reikalą sukosi ir dviejų diktatorių kalba.

Čionai jiems teko išspręsti, ar Čekoslovakijos vyriausybę Hitleriui prisieis versti su ginklu, ar padedant Vengrijai bus galima prie jos prisimeilinti, panaudojant ant jos ir Vengrijos ekonominį spaudimą. Bet ekonominio spaudimo pasekmingumui reikalinga patraukti Vokietijos pusėn ir kitas dvi Mažosios santarvės valstybes—Jugoslaviją ir Rumuniją. Čia ir randasi dvi didžiausios kliūtys, nes pagal Trianone padarytą sutartį didelė dalis Vengrijos pateko ne tik Čekoslovakijai, bet Rumunijai ir Jugoslavijai. Tad vargu galima tikėtis, kad paskutinės dvi šalys pritartų Vengrijos visiškam teritoriniam atstatymui. Taip ir nyksta Mažosios santarvės sunaikinimui viltys.

Yra dar kita proga, tai Lenkijos patraukimas prie Čekoslovakijos išsidalintojų. Lenkija jau nuo senai galvoja, kaip galima būtų užimti prie Techen esančią Čekoslovakijos teritoriją, kuri apgyventa lenkais. Lenkijos šlėktos net perša iš Pakarpatinės Rusijos padaryti autonominę valstybę, kuri gyventų po Vengrijos priegloba ir vėliava. Tačiau šių planų įvykdyti negalėtų be supykinimo Francijos ir Sovietų Sąjungos, kurios turi militarinę sutartį su Čekoslovakija.

Paėmus esamąsias kliūtis išeina, kad kaip nesidraugautų Vengrijos valdovai su Vokietijos naziais, iš visko išeina, kad Vengrija su šia politika be atsisėdimo į Vokietijos abazą, nieko daugiau neatsieks. Jos viršininkų vizitas pas Hitlerį svarbus tik tuo, kad iš pasikalbėjimų Hitleriui prisiėjo nuspręsti, ar prieš Čekoslovakiją galima panaudoti kokią nors diplomatinę politiką, ar reikia pradėti reikalą spręsti su ginklu. Šias išvadas parodys netolima ateitis.

NAZIŲ EKONOMISTAI NUMATO VOKIETIJAI KARO PRALAIMĖJIMĄ

BERLYNAS. — Daktaras Tomber, žymus nazių ekonomistas, parašė finansiniams reikalams pašvęstam laikraščiui "Deutsche Wolkswirt" straipsnį, nurodantį, kad del dabartinio autarchinio ekonomijos tvarkymo Vokietija karo laimėti negalėtų.

Jo manymu, jei 1914 metais Vokietijoj būtų buvęs autarchinis režimas, ji nebūtu taip ilgai iškariavus. Mat karo laimėjimui reikalinga karinė ekonomija, tačiau ji privalo būt atsargiai priruošta prieš karą, bet pradėta įgyvendinti tik po karo paskelbimo. Kitaip elgiantis, dar prieš karą silpnėja ekonominės jėgos ir veda prie būsimojo karo pralaimėjimo. Toliau jis nurodė:

"Užsieninė ir komercinė politika taikos metu privalo būti arientuojama linkui karinės ekonomijos. Didžiulė valstybė, išeinanti kariauti be santarvininkų, turinčių žaliosios medžiagos šaltinius ir galinčių importuoti karines medžiagas iš neutralinių šalių, pralaimės karą prieš tautų grupę net ir tuomet, jei tos valstybės bus daug silpnesnės militariniai, bet turės ekonominę viršenybę, gerus komercinius ir kreditinius santykius."

Nurodęs šias būtinas karo laimėjimui sąlygas, Tomberis atžymėjo, kad auksas valstybės išde šiandien tą patį vaidmenį vaidina, kaip kad vaidino prieš šimtą metų. Ir kuomet Vokietijos gyventojai negali išmisti iš savo žemės produktų, Vokietija visuomet turi mąstyti apie aukso akumuliaciją, kad karui ištikus būtų už ką nusipirkti reikalingų dalykų. Na, o jo apskaitliavimu, Jungtynės Valstijos, Didžioji Britanija ir Francija šiandien turi apie 76 nuošimčius pasaulyje esančio aukso. Šale jų, Sovietų Sąjunga taipgi turi milžiniškus aukso rezervus, kuomet Vokietija turi tiktai vieną nuošimtį pasaulyje esančio aukso.

Tai ekonominė padėtis, kuri Vokietijai nieko gero nežada. Be jos reikalingi su kitomis šalimis geri santykiai, kad gavus karinių medžiagų, o Vokietijai tų santykių didžiausias badas. Tad sulig pačių nazių ekonomisto išeina, kad naziai, bekurdami pasaulinį karą, iškalno priruošė sau pralaimėjimą. Žinoma, Tomberis iškeldamas tokią nuomonę turi norų pasukti ekonomiją į reikiamas vėžes, bet jau pervėlu.

ČIUMPA ĮŽIEBAMĄSIAS MAŠINĖLES

Jurbarkas.—Suvažiavę į turgų kaimiečiai, užmiršę, kad policija gaudo įžiebiamųjų mašinėlių savininkus, dažnai išsiima viešose vietose ir užsižiebia pypkes. O policija, pastebėjus atima ir surašo protokolus. Nesenai vienas senis, stovėdamas gyvulių turgavietėje pagal Nemuną, pamatęs, kaip iš kito piliečio policija atėmė žiebtuvėlį, bijodamas susilaukti tokio pat likimo ištraukė iš kišenės "benzinuvką" ir išsiėmęs iš burnos degančią pypkę, visa tai sumetė į Nemuną, sakydamas: "Jei taip gaudo ir dar baudžia, aš galiu visai nerūkyti."

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, rugpiūčio 26 dieną, 8 val. vakare lietuvių svetainėje 6 Denison Ave.

Visi nariai ir narės malonėkite į susirinkimą atsilankyti.

Kuopos Valdyba

Paremkite Vaikučių Reikalus

Ateinantį sekmadienį, rugpiūčio 28, Westone, prie draugų Masių farmos, įvyks piknikas lietuvių vaikučių mokyklėlės naudai.

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir tuomi paremti lietuvių kalbos mokyklą, kurioj jūsų vaikučiai bus mokinami lietuvių kalbos, žaidimų ir kitų jums ir visai visuomenei naudingų dalykų.

Atsilankykit ir tuomi parodykit, kad jums vaikučių reikalai apeina.

T.L.K.L.D.A.

Susitikit Su Veteranais

Ateinantį sekmadienį Naivalt kempėj įvyks Mackenzie-Papineau Batalijono Draugų piknikas, kuriame dalyvaus iš Ispanijos sugrįžę makpapiniečiai.

Norintiems turėti gerą laiką, galima važiuoti šeštadienį po pietų, nes bus galima ir pernakvoti. Nakvynė, maistas ir įžanga tik $2.20. Kas nuvyks tik sekmadienį, tiems reiks mokėti tik įžanga.

Pikniko vieta už poros mylių šioj pusėj Bramptono.

Rep.

Toronto Moterų Domei

Ateinantį pirmadienį, rugpiūčio 29 d., 8 val. vakare, 6 Denison, Bendras Moterų Komitetas šaukia masinį moterų susirinkimą.

Susirinkimas yra svarbus tame, kad rinksime delegatę į Kanados Lietuvių Kongresą, kuris įvyks Montreale. Taip pat aptarsime, kaip turėsim ruoštis prie žiemos sezono darbų. Todel kviečiame kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Moterų Komitetas

Delegatų Žiniai

Rugpiūčio 20, antradienį, 6 Denison, 8 val. vakare, visų Kanados Lietuvių Kongreso delegatų susirinkimas transportacijos reikalų sutvarkymui. Visi prašomi dalyvauti.

A. Ylienė
T.L.K.L.D.A. Sekr.

Montreal, Que.

Mylintiems Pasilinksminti

Ateinantį šeštadienį, t. y. rugpiūčio (August) 27 d., yra ruošiami prašmatningi šokiai 01234 Charlevoix St. salėje.

Kurie mylite smagiai subatvakarį praleisti, kviečiami atsilankyti, o atsilankę tikrai nesigailėsite ir grįšite su geru ūpu namo.

Rengėjai

Didelis Piknikas

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija ruošia didelį pikniką, sekmadienį, rugpiūčio-August 28 dieną, Ville Lasalle, Pirma Ave.

Tai bus paskutinis M.L.S. ir D.P.D. piknikas šią vasarą. Visi mūsų draugijos nariai-ės kviečiami dalyvauti šiame piknike ir prašome pasikviesti savo draugus ir pažįstamus.

Mes ruošiamės, kad šį pikniką padarius pačiu įdomiausiu ir linksmiausiu del visų atsilankiusiųjų. Priruošime dalyvauja ne vien parengimų komisija, bet ir desėtkai mūsų draugijos narių su gerais patarimais del pikniko pajvairinimo.

Šimtai Montrealo ir apylinkės lietuvių pasiruošę dalyvauti, tai ir jūs draugai ir draugės Liaudies Balso skaitytojai prašomi dalyvauti kartu.

Parengimų Komisija

Vytauto Klūbo Nariams

Kadangi rugsėjo 4 dieną klūbe įvyks Kanados Lietuvių Kangresas, tai D. L. K. Vytauto N. Klūbo pašalpinės draugijos tą dieną išpuolantis susirinkimas neįvyks.

Susirinkimas įvyks sąvaite prieš, tai yra, rugpiūčio 28 d.

Prašome visus narius būtinai dalyvauti.

J. Yla
Sekretorius

Iš Siuvėjų Veikimo

MONTREAL.—Rugpiūčio 17 dieną įvyko amalgameitų 242 lokalo susirinkimas. Nors į susirinkimą atsilankė nedaugiausiai siuvėjų, tačiau susirinkusieji apsvarstė keletą svarbių klausimų, liečiančių ne vien lokalą ar visą uniją, bet visą darbininkišką judėjimą.

Dabar visos unijos ruošiasi prie Trades and Labor kongreso, kuriame bus panagrinėtos Kanados darbininkų sąlygos ir jų suvienijimas. Kongresas atsibus apie rugsėjo 12 dieną Niagara Falls mieste. Visos Kanados darbininkų unijos siųs skaitlingas delegacijas, siųs ir siuvėjai. Delegatu išrinktas V. Bunkus.

Toliau buvo apdiskusuotas Kanados Lietuvių Kongreso klausimas, kuriam visi pritarė ir išrinko delegatus. Finansinį klausimą paliko kitam susirinkimui apsvarstytl.

Iš raportų paaiškėjo, kad siuvėjai per mažai rūpinosi rugpiūčio 14 dieną surengtu siuvėjų pikniku ir per mažai jame dalyvavo. Komisija davė papeikimą. Pelno atliko tiktai keli doleriai. Tiesa, tą dieną atsibuvo du dideli prieš-fašistiniai piknikai, tai dauguma žmonių tenais dalyvavo.

Pikniko dovanas laimėjo numeriai: 940, 698 ir 1,469. Kadangi pavardės blogai sužymėtos, negalima tiksliai pasakyti kas laimėjo, bet atrodo jog ir viena lietuvė laimėjo.

Didžiosios dirbtuvės jau pradės siūt žieminius rūbus. Kol kas yra darbo, tai neblogai, bet dar nėra kaip turėtų būti. Pirmiau šiuo laiku būdavo tikra siuvėjų rugiapiūtė, dabar to dar nėra. O už vis blogiausiai, tai nieko negirdėti apie algų pakėlimą. Atrodo, kad unija apsnūdo ir laukia sezono užbaigos. Turime dalyvauti rugpiūčio 31 dieną atsibūsiančiam susirinkime ir sužinoti kame dalykas.

Dzūkas

NUOLATINIS, GREITAS SUSISIEKIMAS

Tarp New Yorko ir Klaipėdos, Per Gothenburgą

Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais.
Nuo Švedijos, vyksta iš Stockholmo ar Kalmaro moderniškuoju S. S. "Marieholm."

Nereik Švedų vizos keleiviams į Lietuvą per Švediją.

Laivų išplaukimai iš New Yorko:

DROTTNINGHOLM: ..... Rugsėjo 1 ir 24
GRIPSHOLM: ..... Liepos 22, Rugsėjo 7
KUNGSHOLM: .... Rugpiūčio 18, Rugsėjo 14

Platesnių žinių ir laivakorčių kreipkitės vietinį laivakorčių agentą, arba

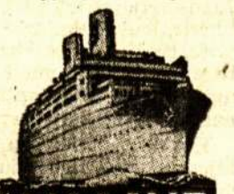

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 STANLAY ST., MONTREAL, QUE., CANADA

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Senlausia ir patikimiausia laivakorčių kontora. Gyvuoja jau 22 metu. Laivakortės, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Tel.: LA. 4441
Daktaras H. Rosenfeld'as
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo
4539 Park Ave. Montreal, Que.

"TIKRAS AMERIKONIZMAS"

Kaip jau yra žinoma, tam tikras komitetas Suvienytose Valstijose, sudarytas iš reakcinių senatorių, tyrinėja priešamerikonišką veiklą. To komiteto manymu, net ir Roosevelto "New Deal" priešamerikoniškas. Tikras amerikonizmas, milijonierių akimis žiūrint, štai kame: W. A. Smart jums rodo naują šautuvą ašarinėms bomboms svaidyti. Į šitą "pištalietą" galima sukišti 16 ašarinių bombų ir greitu laiku jas visas paleisti į streikierių tarpą.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Nauji Skaitytojai Žurnalui "Šviesai"

Paskutinis LLD suvažiavimas nutarė vesti vajų už gavimą 1,000 naujų skaitytojų žurnalui "Šviesai." Specialio vajui laiko nenustatė, tik užsibrėžė ligi pabaigai šių metų gauti 1,000 naujų skaitytojų ir tada "Šviesą" leisti kas antras mėnuo vietoj dabar leidžiamos kas trys mėnesiai.

Kadangi esamu laiku ėjo ir dar eina prisiruošimas Antram Kanados Lietuvių Kongresui, tai Kanados Veikiantis Komitetas to klausimo nė nekėlėme, bet dabar, kongreso prisiruošimą baigiant, turime susirūpinti savo organizacijos suvažiavimo planų pravedimu, t. y. gavimu 1,000 naujų skaitytojų mūsų žurnalui.

Tos kolonijos, kurios laike pereito mūsų draugijos vajaus gavime naujų narių truputį "slekavo," dabar turėtumėte padaryti didesnę darbymetę gavime naujų narių "Šviesai."

Specialių laiškų tuo klausimu kuopoms nesiunčiame, o prašome kuopų valdybas tą klausimą uždėti dienotvarkėse ir aptarti planus, kaip geriausiai galima pasidarbuoti gavime naujų skaitytojų "Šviesai."

Liaudies Balso skaitytojai, kurie dar neesate LLD nariais, o norite skaityti didžiai vertingą žurnalą "Šviesą," prašomi siųsti prenumeratas tiesiog LLD Kanados Veikiančio Komiteto adresu. Prenumeratos kaina $1.00 metams.

Dar Vis Prisiunčia Aukų į Organacinį Fondą

Nuo liepos mėn. 28 d. ligi rugpiūčio 20 d. K.V.K. gavome į organizacinį fondą sekančiai:

Drg. A. Bernatonis, iš Nezah, Ont., prisiuntė $4.00 aukų surinktų ant blankos.

Drg. S. R., iš Sudburio, Ont., prisiuntė $3.00 aukų, surinktų drg. S. ir J. B.

Drg. P. Gutauskas, iš Winnipego, prisiuntė $2.65 aukų, surinktų drg. J. Navicko, Pickle Crow, Ont.

Drg. J. Sklenys, iš Port Arthur, Ont., prisiuntė $6.90 aukų, surinktų jo paties $5.60 ir drg. J. Kaušilos $1.30.

Drg. S. Baltulis, 130 kuopos pirmininkas, iš Weston, Ont., prisiuntė $5.00 jų kuopos auką, kartu prisiuntė ir narinių duoklių $8.55.

Drg. P. Kunčys, iš Fort William, prisiuntė $7.95, kurie sukelti: drg J. Jarašiūno surinktų ant blankos $1.40 ir už pirmiau prisiųstus bilietėlius $1.80; drg. J. Juodzevičiaus surinktų $1.00 aukų; drg. J. Misevičiaus surinktų $2.60, taipgi viena blanka su nepažymėta pavarde kieno rinkta su $1.15. Kartu prisiuntė ir $5.10 narinių duoklių.

Drg. A. Keršys, 47 kp. sekr., iš Montrealo, pridavė $1.37 aukų, surinktų ant balnkų: dd. M. Gudo — $0.50; J. Smetonos — $0.85 ir F. Bunkaus $0.02. Kartu ir $6.20 narinių duoklių.

Pridėjus pirmiau paskelbtus, viso gauta į organizacinį fondą $582.34 aukų ir $223.38 už bilietėlius. Viso $805.72.

Užsisakykite Naujų Brošiūrų

"Laisvė" ir "Vilnis" išleido naujai parašytų brošiūrų: **"Broliška Ranka Katalikams"** parsiduoda po 3 centus; **"Išdavikai"** parsiduoda po 15 centų ir **"Lietuvos Laisvės Draugai ir Priešai"** parsiduoda po 5 centus. Užsisakant tik vieną brošiūrą galite siųsti pašto ženklais, tik prisiųsdami po 2 centus ekstra del persiuntimo.

Užsakymus galite siųsti Kanados Veikiančiam Komitetui.

K. K.
L.L.D. K.V.K. Sekretorius
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

Jau Visi Rengiasi Prie Ėmimo Albertos Derliaus

EDMONTON. — Šiais metais gamta nepašykštėjo atlyginti šios apylinkės farmeriams už įdėtą sunkų darbą. Edmontono apylinkės farmeriai turės pusėtinai gerą kviečių, avižų ir miežių derlių. Ankstybesnieji kviečiai pradėta kirsti apie rugpiūčio mėnesio vidurį, bet pati piūtis prasidės tiktai rugpiūčio mėnesio pabaigoj. Tačiau kurie dar nekerta kviečių, tie visu smarkumu ruošiasi prie savo sunkaus darbo vaisių suvalymo.

Ruošiasi ir Edmontono darbininkai. Visi su pakilusiu ūpu rūpestingai revizuoja tarbas, lopo darbines kelnes, o tą atlikę, sulaukę prietemos būreliais eina prie geležinkelių stočių ir tykoja užsisėsti ant prekinių traukinių. O policija stropiai daboja, kad niekas negalėtų zuikiu važiuoti. Mat valdžia susitarė su geležinkelių ir autobusų kompanijoms, kad važiuojantiems prie javų suėmimo būtų nupiginti tikietai. Bet darbininkam, kuomet kišenės tuščios, nesvarbu ar pigu ar brangu, nes vis tiek nėra iš ko apmokėti. Jie nepaiso kompanijų interesų saugojimo, pritykoja prie prekinių traukinių ir išvažiuoja į provinciją.

Taip tai kiekvienas prekinis traukinys, vingiuodamas po žalsvai geltonų kviečių banguojančius laukus, veža po kelis desėtkus darbininkų, kurių veidai padžiūvę, nuo saulės nudegę, rankos sausagyslės, bet nuo nekartą praktikuoto sunkaus darbo tvirtos. Tai būrelis darbo ieškančių darbininkų, sudarančių lig kokį internacionalą. Vienas lietuvis, antras lenkas, trečias žydas, ketvirtas vokietis, bet tarp visų viešpatauja didžiausias solidarumas ir draugiškumas, nes visi žino, kad į vieną baksą juos suvijo kapitalistinė sistema ir pastūmė į vargingą, pavojingą kelionę del duonos kąsnio. Pas visus viena kalba, viena tema: "Kurioj apylinkėj geresni kviečiai? Kur farmeriai darbininkams geriau apmoka?"

Edmontono apylinkės farmeriai šiais metais mano mokėti po du doleriu prie kviečių statinėjimo už 10 valandų darbo dieną ir pustrečio dolerio prie kūlimo už 12 valandų darbo dieną.

Bet draugai nepamirškime Edmontono darbininkų padarytą masiniam susirinkime nutarimą! Buvo nutarta reikalauti po pustrečio dolerio ir maistą už 10 valandų darbo dieną prie kviečių statinėjimo ir po pusketvirto dolerio prie kūlimo, už 12 valandų darbo dieną. Tad visų pareiga yra ginti savo teises. Laikykimės nutarimo, perspėkime kitus, nebūkime skebais ir nemuškime sau algų! Juk ir šis atlyginimas gana žemas. Jei pigiau neparduosime savo jėgos, farmeriai bus priversti užmokėti tiek, kiek mes reikalaujame. Kita, Edmontono apylinkės farmeriai, naudodamiesi bedarbe, visuomet yra įpratę mokėti darbininkams kuopigiausias algas.

Aldietis

TUOJAU BAIGIAM SAVO ATOSTOGAS

MONTREAL. — Šį kartą turiu pranešti linksmą naujieną, kad Jaunimo choras tuojau baigs savo atostogas. Man labai smagu tą pranešti, nes jau daugelis pernai dainavusių draugų bei draugių prispirdami klausdavo, kada pradėsim choro pamokas. Tiesa, nors dar dabar šiltoka, bet esant svarbiam reikalui, mes turėsim pradėti savo pamokas. O antra, visą laiką nebus taip šilta, o pradėt vistiek reiks.

Valdyba paskutiniam savo posėdyje nutarė priimti pakvietimą nuo K.L.K.L.L.G., kad išpildytų dalį programos Kanados Lietuvių Kongrese, įvykstančiam rugsėjo mėnesio 3-4 dienomis, Montreale.

Tad brangūs choristai, tuojau pradėsim choro pamokas! Pradėsim miklinti savo balsus, žiopčioti, nes manau, kad mūsų gerklės atprato nuo dainavimo. Pradėsim pamokas su visom Cipkom ir Ripkom, su juokais ir aiskrymais laike pertraukų! Pasimatysim su "rimtaisiais" bosais. (Vaje, čia kažin kaip išėjo su kabutėm), su linksmaisiais tenorais ir su gražiais altais bei sopranais. Ah . . . !

Taip, rodos, senai mes baigėm choro pamokas su įspūdinga vakariene. Dar ir šiandien matau visų linksmus veidus ir greitai judančias akis, ieškančias stale "ko nors geresnio."

Ir dabar, prieš akis vėl tas rimtas ir sunkus choristo darbas—ruošimasis koncertams, operetei, ir pagaliau draugiški juokai ir susiėjimai. Taip gražiai baigę, aš manau, kad dar gražiau ir pradėsim. Visi buvusieji choristai nesipuikuokim ir atsilankykim į pirmąją pamoką, bet ne vieni, o su draugų būriu.

Aš tikiu, kad radę pranešimą, kviečiantį į choro pamoką, visi atsilankysite, nes jeigu rimtai imsimės, tai visi delegatai grįžę į visus Kanados kampus bepasakodami savo įspūdžius, sakys, kad Montrealo Jaunimo Choras "good" dainuoja. O to mes visi norim, o jei norim, tai ir padarysim!

Paskui laukia mūsų kitas pusėtinai sunkus, bet įdomus darbas, tai—operetė. Graži ir įspūdinga penkiaveiksmė drama iš kaimo jaunimo gyvenimo. Jos perstatymui būtinai reikalingas choras pilnam sąstate, nes kai kuriuose veiksmuose vienas choras ir teveikia.

Šiems dalykams susidėjus būtinai reikalinga pradėti choro pamokas, ir nors esant trumpam laikui, mūsų laukia sunkus darbas, bet bendrai veikdami mes jį nugalėsim.

* * * * *

Valdyba jau paruošė ir išsiuntė Lietuvių Meno Sąjungos Suvažiavimui raportą ir $5.00 aukų su kita $5.00 narinių duoklių už 1938. Dabar ruošiam kitą raportą arba, kitaip sakant, rašome choro įstoriją nuo pat jo įsikūrimo. To pageidavo Lietuvių Meno Sąjunga.

* * * * *

6-to rugsėjo susirgo mūsų choro protokolų raštininkė drg. J. Naruševičienė. Draugė vos spėjusi paruošti raportą į L.M.S. suvažiavimą gulė į ligos patalą. Draugei už atliktą darbą labai dėkojam ir linkim kuogreičiausiai sveikti, nes choras laukia jos energijos!

Julius K.

DARBO ŽMONIŲ PRIEŠAI PUOLA Į DESPERACIJĄ

MONTREAL.—Kaip jau buvo matytis iš spaudos, tai kitos Kanados lietuvių kolonijos jau senai kaip ruošiasi prie Kanados Lietuvių Kongreso. O Montreale, kaip kongreso vietoj, atrodė lig viskas ramu. Bet dabar prisiruošimo darbas eina pilnu tempu, subruzdo ne vien centralinis komitetas, bet ir visos Montreale esamos didesnės lietuvių draugijos. Ruošiasi Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija, ruošiasi Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Neprigulmingas Klūbas, Švento Kazimiero--Jono Draugija, siuvėjų lokalas, Lietuvių Literatūros Draugijos dvi kuopos ir kitos organizacijos. Visos didesnės draugijos išrinko delegatus, paskyrė po šiek tiek aukų Lietuvos politkalinių paramai ir padengimui kongreso sušaukimo išlaidų. Tą svarbų darbą įvertina dauguma Montrealo lietuvių ir laukia atvykstant svečių iš kitų kolonijų.

Atrodo, kad Montrealo lietuviai jau pilnai įsitikinę, kad Lietuvos fašistams nesvarbu kas, ar socialistas, komunistas, ar kitokių įsitikinimų žmogus, bet jei tie įsitikinimai priešingi fašistinei tvarkai, tas gaudomas ir kalinamas. Be to, montrealiečiai turi gerą pavyzdį ir iš Kvebeko provincijoje siaučiančios reakcijos. Jie mato, kaip reakcininkai uždarinėja organizacijas, atiminėja spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvę ir šūkauja už fašizmą. Dauguma lietuvių piktinasi tokiu teroru, o keletas fašistinių pasekėjų džiūgauja per fašistinį šlamštą Vienybę, kad taip ir reikia. Montrealo lietuviai gerai žino kokie tų asmenų siekiai ir ką jie gali su tuo atsiekti.

Bet pasirodo, kad ir Toronte yra tokio paties plauko rėksnių, kurie už šaukimą Kanados Lietuvių Kongreso ir parodymą Lietuvos liaudžiai simpatijų, prisidedančius prie kongreso per Naujienas vadina šarlatanais. Žinant, kad kongresą šaukia įvairios pašalpinės organizacijos, apšvietos draugijos, klūbai bei unijų nariai, kas sudaro Kanados lietuvių daugumą, reikia manyti, jog tas asmuo, tur būt tam tikrais išskaitliavimais save pasivadinęs garbingos organizacijos nariu yra nesveiko proto, arba įpuolęs į visišką desperaciją. O dar kas daugiau keista, kad tokie, kurie neva skaito progresyviais ir kaikada truputį veptelėja apie Lietuvos liaudžiai reikalingą pagelbą, kuomet reikia dirbti darbas, nerodo darbų, bet gvoltu šaukia prieš dirbančius. Lyginai, kaip ir tie vokiški, itališki ir japoniški plėšikai šarlatanai, kuomet panori apiplėšti pasaulį, visus gąsdina komunistiniu baubu. Atrodo, kad fašistiniai šarlatanai, matydami, jog nepajėgs išblaškyti darbo žmonių, įpuolė į baisiausią desperaciją.

Štai, kad ir Montreale, jau dauguma lietuvių žino kas yra susispietę vadinamoj Vilniui vaduoti sąjungoj. Visos draugijos gėdinasi juos įsileisti į savo tarpą. Tą turėtų padaryti ir Toronto lietuviai, jeigu koks narys rastųsi garbės užsitarnavusioj organizacijoj. Bet sunku tikėtis, kad taip būtų, nes kiekvienas dirbantis naudingą darbą nesigėdi pasirodyti kas jis yra, o blogumo atstovas vis pasislepia po kokiu nors garbingu vardu ir tyko, kaip pakenkti progresui.

J. Vilkelis

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2, Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947
J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E/ Kamb. 26
MONTREAL, QUE.
Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

JAPONAI SAVO ŠTABĄ PERKĖLĖ Į NANKINGĄ

SHANGHAJUS. — Iš japonų atitinkamų sluoksnių paaiškėjo, kad vyriausia japonų armijos vadovybė Kinijoje šiomis dienomis persikėlė iš Shanghajaus į buvusią Kinijos sostinę Nankingą, esantį už 175 mylių nuo Shanghajaus prie Yangtze upės.

Su štabo perkėlimu į naują vietą japonai mano pagyvinti ant Hankowo vedamą kampaniją ir sustiprinti japonų viešpatavimą Kinijoj. Shanghajaus apylinkėje pasiliko viena japonų divizija. Yra žinių, kad karinio laivyno vadovybė greitu laiku paims Shanghajaus valdymą.

MIRĖ ISPANIJOS ŽMONIŲ NEPRIETELIUS

ROMA.—Havaso žinių agentūros pranešimu, praeitą antradienį mirė fašistinės milicijos generolas Fausto Vandelli. Sako, kad šis nelabas sutvėrimas gavęs kokią tai ligą, bekariaudamas prieš Ispanijos liaudį. O gal mirė nuo lojalistų kulkų? Bet tai fašistai palaikys paslaptyj.

KINIJOS GENEROLAI ĮSAKĖ PALEISTI PROLETARINES ORGANIZACIJAS

HANKOW, Rugpiūčio 24. — Užsieninės žinių agentūros teigia, kad generolas Ciang Kai-šekas įsakęs paleisti proletarines organizacijas, kurios radosi Kinijos komunistų įtakoje, o jų narius sukoordinuoti su Koumintango partija.

Kairioji spauda nurodinėjanti, kad toks patvarkymas būtų smūgiu Kinijos žmonių vienybei. Nes Kinijos žmones suvienyjo ir geriausią kovą veda ne kas kitas, o komunistai.

Dr. F. Rybak
M.D., C.M., L.M.C.C.
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeris
Atlieku įvairias operacijas
Ofisas:
598 Selkirk Ave., Tel. 55 223
Rezidencija:
562 Alfred Ave., Tel. 54 000
Winnipeg, Man.

Tel.: HA. 8477
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Ligų Specialistas
Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 St. Denis St., Montreal
Netoli Dorchester St.

CRescent 4834
DR. DORA GORDON
DANTISTĖ
Kalba lietuviškai
5136 Park Ave., Montreal, Que.
VALANDOS:
10—12 val. ryto, 2—6 v. po piet ir 7—9 val. vak.
Penktadienių ir šeštadienių vakarais sulyg susitarimo

Pelissier's
COUNTRY CLUB BEER
Pelissier's Brewery Limited
Mulvey and Osborne Sts.
WINNIPEG
Phone 96 361

National Travel Bureau
J. A. PAPESH — Savininkai — J. K. KENEDY
Komisijonierius Oficialis vertėjas
296 Queen St. W. Telefonas EL. 8636 Toronto, Ont.
Atstovaujame visas garlaivių kompanijas
1. Galime atgabenti į Kanadą jūsų moterį ir vaikus. Laivakortes duodame už pinigus ir ant kredito.
2. Pasiunčiame pinigus Lietuvon ir į visas pasaulio šalis ir išmokame daug aukštesniu kursu, negu kitos agentūros. Pinigų persiuntimas per radio brangiau kainuoja tik 25 centus. Jei jūs per mus pasiųsite 10 kartų, tai vienuoliktu kartu jums patarnausime veltui.
3. Per trumpą laiką mes išimsime jums Kanados pilietybės popierius ir jums kainuos tiktai $8.00. Jūsų žmonai tiktai $3.00.
4. Mes perkalbame teisme, immigracijos ir konsulatų įstaigose. Mes išversime visus jūsų dokumentus į anglų kalbą.
5. Mūsų ilga praktika jums garantuoja greitą, paveikiantį ir teisingą patarnavimą. Mūsų obalsis—didelė apyvarta su mažu pelnu.
Rašykite mums sava kalba.

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla